

Magiszter

Számítástechnikai szerkesztőség

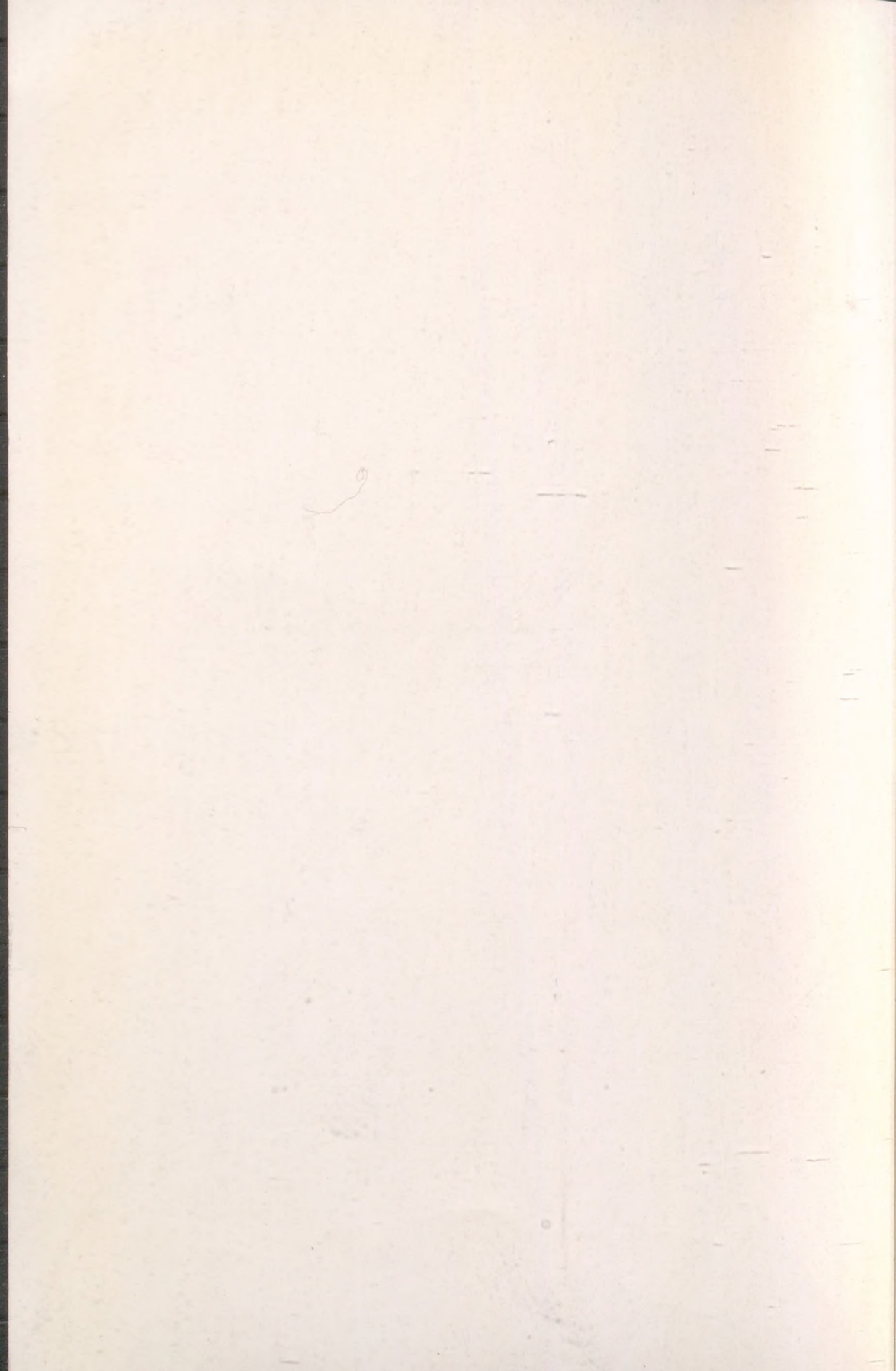
TOP 40

DOS parancskiegészítő programkönyvtár

Programvédelem nélkül!

Szoftver
IBM PC, XT, AT
és
kompatibilis mikroszámítógépekre

KISS GYÖRGY—SCHILL ROBERT

KISS—SCHILL

TOP 40

DOS parancskiegészítő könyvtár

MTA
KIK

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központja

193653

KISS GYÖRGY—SCHILL RÓBERT

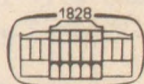
TOP 40

DOS parancskiegészítő segédprogramcsomag

2.00 változat

MS-DOS 2.XX

**MTA
KIK**

Akadémiai Kiadó, Budapest 1988

885659

HÁRSYER
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Szoftver-dokumentáció

Sorozatszerkesztő: Pintér Tibor

A kiadványt szakmailag ellenőrizte: Bencsik Ágnes

© Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat · Kiss György—Schill Róbert,
1988

Minden jog fenntartva

A szoftver-dokumentáció a DOG dokumentáció generátorral készült

© Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat · Schill—Szegedi, 1987

M. TUD. AKADEMIA KÖNYVTÁRA
Könyvtár 10.900 / 19. 88. sz.

T a r t a l o m

1. Bevezetés.....	1.
1.1. A felhasználói kézikönyv felépítése.....	1.
1.2. Utility-k az MS/DOS operációs rendszerben.....	2.
1.3. Memóriarezidens programok.....	3.
2. Általános ismertetés.....	5.
2.1. A programok csoportosítása.....	5.
2.1.1. Könyvtárak archiválása.....	6.
2.1.2. Programrendszerek fejlesztése.....	7.
2.1.3. Az MS/DOS parancsainak továbbfejlesztése...	7.
2.1.4. A felhasználót tehermentesítő utility-k....	7.
2.2. Példák a segédprogramok használatára.....	8.
2.2.1. Könyvtár tartalmának mentése.....	8.
2.2.2. Parancsfile generálása.....	9.
2.2.3. Szelektív másolás, törlés.....	10.
2.2.4. Figyelmeztetés a megadott időben.....	11.
2.3. Kezelési információk.....	11.
2.4. A kézikönyvben alkalmazott jelölésrendszer.....	12.
2.5. A programok bemutatásának környezete.....	13.
3. A programcsomag leírása.....	15.
3.1. ALARM.....	15.
3.2. ASCII.....	17.
3.3. ASK.....	18.
3.4. CHECKVOL - CHECK Volume Label.....	20.
3.5. CMPDATE - CoMPare DATE.....	22.
3.6. CMPDIR - CoMPare DIRectory.....	25.
3.7. CNTPAGES - CouNT PAGES.....	27.
3.8. CNTWORDS - CouNT WORDS.....	29.
3.9. COLORS.....	30.
3.10. COPYNEW - COPY NEW.....	31.
3.11. CREACMD - CREAAt CoMmanD file.....	33.
3.12. CREADCMD - CREAAt DIRectory's CoMmanD file.....	35.
3.13. CUT.....	38.
3.14. DETAB - DisABLE TABs.....	40.
3.15. DF - Fullscreen Directory list.....	41.
3.16. DIFF - DIFFerential file comparison.....	43.
3.17. DIRCMDs - DIRectory CoManDs.....	45.

3.18. ENTAB - ENable TABs.....	46.
3.19. FLINES - File LINES.....	47.
3.20. FMOVE - File MOVE.....	49.
3.21. FS - File Search.....	51.
3.22. GETPOS - GET character's POSition.....	53.
3.23. GETSCAN - GET SCAN code.....	54.
3.24. GREP - search a file for pattern.....	55.
3.25. LI - LIst files.....	58.
3.26. MYDATE - MY DATE.....	61.
3.27. MYMODE - My screen MODE.....	63.
3.28. MYCHDIR - MY CHange DIRectory.....	64.
3.29. NEWVERS - set NEW VERSion.....	66.
3.30. NOTARCH - list NOT ARCHived files.....	67.
3.31. RESTIM - RESident TIME.....	69.
3.32. SAVE - SAVE not archived files.....	71.
3.33. SCOPY - Selective COPY.....	73.
3.34. SCR_PAGES - change SCReen PAGEs.....	74.
3.35. SDEL - Selective DELete.....	76.
3.36. SELPRINT - SELEct pages to PRINT.....	77.
3.37. SUBDIRS - print SUBDIRectorieS.....	79.
3.38. TOARCH - set files TO ARCHived.....	80.
3.39. UNIQ - UNIQue files.....	82.
3.40. WPRTSCR - Walters PRINt SCReen.....	84.
4. Összefoglalás.....	87.
5. Funkció szerinti összefoglalás.....	91.
5.1. Könyvtárak archiválása.....	91.
5.2. Programrendszerek fejlesztése.....	92.
5.3. Az MS/DOS parancsainak továbbfejlesztése.....	93.
5.4. A felhasználót tehermentesítő utility-k.....	94.

1. Bevezetés

1.1. A felhasználói kézikönyv felépítése

A felhasználói kézikönyv négy fejezetből áll. A Bevezetés a felhasználói kézikönyv felépítését ismerteti, valamint néhány, a dokumentációban használt fogalom jelentését magyarázza meg.

A második fejezet a programcsomag általános ismertetését tartalmazza: a programcsomag működéséhez szükséges hardver és szoftver követelményeket, a programok kezelési információit, a dokumentációban használt jelölésrendszer leírását. Funkció szerint csoportosítja a programokat és néhány példával bemutatja használatukat. (Itt a példák csak a fejezetben leírtak alátámasztását szolgálják. A programok megértését segítő példák az egyes parancsok leírása után találhatóak.)

A harmadik fejezet az egyes programok részletes leírását tartalmazza, a programok funkcióját, használatát, a lehetséges opciókat. Minden egyes program leírását a megértést könnyítő példák zárják le. A fejezetben a programok leírásai névsor szerint követik egymást.

A negyedik fejezet összefoglaló, amely emlékeztetőül szolgál. Ebben ábécé sorrendben a programok indításának formáját és funkciójuk rövid leírását ismételtük meg.

Az ötödik fejezet funkciója szerint megegyezik a negyedik fejezettel, de az összefoglalót funkció bontásban, azon belül ábécé sorrendben tartalmazza.

1.2. Utility-k az MS/DOS operációs rendszerben

A személyi számítógépek gyors elterjedésében minden bizonnyal közrejátszott az a tényező is, hogy ezek kezelése könnyen, rövid idő alatt elsajátítható. Az MS/DOS operációs rendszer könnyen megjegyezhető, egyszerűen paraméterezhető parancsai néhány órás gyakorlással megtanulhatók.

Az MS/DOS operációs rendszer parancsai két csoportra oszthatók: belső és külső parancsok. A belső parancsokat a parancsértelmező (shell) közvetlenül (más programok betöltése nélkül) végrehajtja. Belső parancsok a DIR, COPY, DEL, MKDIR, CHDIR, stb. A külső parancsok a háttértárolókon levő végrehajtható programok (.exe vagy .com kiterjesztésű file-ok). Végrehajtható programokat bárki előállíthat megfelelő fordító- és szerkesztőprogramok segítségével. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az operációs rendszer további külső parancsok hozzáadásával bárhogy bővíthető az egyes felhasználók igényei szerint.

Az operációs rendszer működését segítő, annak lehetőségeit kibővítő programokat a szakirodalom segédprogramoknak, utility-knek nevezi. A gyakorlat azt mutatja, hogy az MS/DOS felhasználók körében igen nagy igény van az operációs rendszert okosító programokra: példák erre a nálunk is jól ismert Peter Norton utility-k, a különféle programozási környezeteket támogató utility-k (C fordítókhoz make, grep, stb).

A utility-k iránti igény több okra vezethető vissza. Ezek közül a legfontosabbak:

- A gépeket működtető operációs rendszer általános rendszer. Vannak olyan helyzetek, melyek közvetlenül nem oldhatók meg az operációs rendszer parancsaival, más esetekben a parancs az igényekhez képest túl sokat tud, emiatt lassú, nehéz a paraméterezése.
- Az operációs rendszer egyszerűsége miatt gyenge a hibavédelem. Például egy nagyszámítógépen egy állomány mágnesszalagra való írása több azonosító - paraméter megadását követeli. Így a gyakorlatban nem nagyon

fordulhat elő, hogy tévedésből más szalagot írjunk felül. A személyi számítógépeken a merev lemezről floppy lemezre másoláshoz csak az kell, hogy legyen floppy lemez a meghajtóban és azon legyen elég hely. Teljesen a felhasználó felelőssége, hogy melyik lemezt teszi be (vagyis melyiket írja felül vagy törli le).

- Jelenleg a hazai személyi számítógéppiacon a legkülönfélébb hardvereszközök kaphatók (alapgépek, nyomtatók, stb). Az alapgépek túlnyomó része IBM kompatibilis gép, a perifériák esetében viszont rendkívül változatos a kép. Mivel az MS/DOS operációs rendszer ezek közül csak a legelterjedtebbeket támogatja, ezért előfordulhat, hogy olyan periféria van az alapgéphez csatlakoztatva, amelynek lehetőségeit az operációs rendszer nem tudja kihasználni. (Például a Videoton gyártmányú mátrixnyomtatók.) A probléma áthidalását olyan programok jelenthetik, amelyek kitöltik a hézagot az IBM kompatibilis szoftver és a nem IBM kompatibilis perifériák között.

A TOP40 programcsomag kifejlesztésének az volt a célja, hogy a fent említett helyzetekben segítséget nyújtson. A programcsomag olyan programokat tartalmaz, amelyek jobban igazodnak a felhasználók igényeihez, használatukkal hatékonyabb a számítógéppel végzett munka.

1.3. Memóriarezidens programok

A memóriarezidens programok az MS/DOS operációs rendszerben a futtatható programok körén belül egy sajátos csoportot alkotnak. Általában egy program futása a következő lépésekből tevődik össze:

- a program betöltése a memóriába
- a program futása
- a futás után a program törlődik a memóriából, a vezérlés visszaadódik az operációs rendszernek

A memóriarezidens programok úgy fejezik be a futást, úgy adják vissza a vezérlést az operációs rendszernek, hogy közben nem törlődnek a memóriából. A program továbbra is aktív marad és figyeli a rendszeren áthaladó jeleket. Alkalmos helyzetben (például a beprogramozott billentyű leütése) a program átveszi az operációs rendszertől a vezérlést, végrehajtja a kívánt funkciót majd, ismét visszaadja a vezérlést az operációs rendszernek.

Mivel a memóriarezidens programok állandóan a memóriában vannak, használatuk kellő körültekintést igényel. Túl sok rezidens program lelassíthatja a gépet és jelentősen csökkenti a szabad memóriaterületet.

2. Általános ismertetés

A TOP40 programcsomag negyven programból álló segédprogram gyűjtemény. Az egyes programok célja a számítógéppel végzett munka könnyebbé, hatékonyabbá, biztonságosabbá tétele. Ezek egyrészt jobban kiaknázzák, közelebb hozzák a felhasználóhoz a gép nyújtotta lehetőségeket, másrészt tehermentesítik a felhasználót.

A programok megírására a szükség kényszerített: ezek a legkülönfélébb feladatok (alapszoftver írása, adatfeldolgozás, kézikönyvek írása) megoldása során a felmerült problémák megkerülésére, áthidalására születtek. Úgy gondoljuk, hogy a programcsomag fejlesztése során megoldott feladatok sokrétűsége biztosíték lesz ahhoz, hogy nem csupán egy felhasználói réteg (például programozók) igényeit fogjuk kielégíteni. A TOP40 programcsomag tehát általános, mindenki számára használható.

A TOP40 programcsomag néhány programja megtalálható más programcsomagokban vagy más operációs rendszer alatt is. Ezek saját kifejlesztését az indokolta, hogy úgy éreztük, a meglévő program nem elégíti ki teljesen az igényeinket, az adott funkciót saját programmal tökéletesebben, hatékonyabban tudjuk megoldani.

A más operációs rendszerekben meglévő programok kifejlesztését MS/DOS operációs rendszer alatt az ösztönözte, hogy azok ott jó ötletnek, jól használhatóknak bizonyultak, míg az MS/DOS operációs rendszerből hiányoztak. Ilyenek például a UNIX operációs rendszer DIFF vagy GREP nevű programjai.

2.1. A programok csoportosítása

A negyven program egymástól függetlenül is működtethető, a programcsomag használata szempontjából mégis érdemes hangsúlyozni az egymáshoz kapcsolódásukat. Ha a programcsomag tagjait egymással összefüggésben használjuk, akkor a programcsomag többet nyújt negyven különálló programnál. Mivel különféle szituációkban más-más programokat célszerű együtt használni, az ilyen

lehetőségekre az egyes programok leírásánál hívjuk fel a figyelmet. Minden program leírás után található egy Lásd még utalás azokra a programokra, melyek kapcsolódnak az ismertett programhoz. Ezen kívül a példákat is igyekeztünk úgy összeállítani, hogy azokból kitűnjön a különálló programok összekapcsolhatósága.

A programok néhány nagy, általános témakörbe oszthatók. (A témakörök nem mindegyike konkrét, és az egyes témakörök között átfedések is vannak.) A csoportosítás jónéhány utility esetében inkább csak elvi, mivel általánosságuk miatt több feladatra is használhatók. A témakörök szerinti csoportosítás célja főként a programcsomagban történő eligazodás segítése, mintegy keresztmetszet felrajzolása.

2.1.1. Könyvtárak archiválása

Az elvégzett munka következetes archiválása szinte ugyanolyan fontosságú, mint maga a munka. Hiszen megfelelő mentés hiányában a gép vagy lemez meghibásodása esetén az egész munkánk elveszhet. Ezért a mentések megszervezése mindig kritikus: gyakran kell őket elvégezni, tehát gyorsaknak és megbízhatóknak kell lenniük.

A TOP40 programcsomag archiválást végző vagy segítő programjai azon az elven működnek, hogy mindig csak a változásokat archiválják, tehát mindig a lehető legkevesebb másolással archiválnak. A különbség közöttük abban van, hogy minek alapján vizsgálják a változást (pl. idő, archiv bit). Ebbe a témakörbe a következő programok tartoznak: COPYNEW, CHECKVOL, CMPDIR, CUT, NOTARCH, SAVE, TOARCH, UNIQ.

2.1.2. Programrendszerek fejlesztése

Programrendszerek fejlesztése általában több forrásmodul kezelését, bonyolult könyvtárrendszerek felépítését igényli. Ha ez még csapatmunkával is párosul, akkor a változtatások fejben tartása, a rendszerben való eligazodás meglehetősen bonyolult feladat.

A TOP40 programcsomag ebbe a témakörbe tartozó programjai nagymértékben automatizálják a módosítások nyomon követését, a módosítások alapján az új programverziók létrehozását és segítik a könyvtárrendszerben való mozgást, a dokumentálást. Ebbe a csoportba a következő programok tartoznak: MYCHDIR, CMPDATE, NEWVERS, CREACMD, DIRCMD, CREADCMD, FLINES, FS, GREP, DIFF, SUBDIRS, CNTWORDS, CNTPAGES.

2.1.3. Az MS/DOS parancsainak továbbfejlesztése

Ebbe a témakörbe tartoznak azok a programok, amelyek az MS/DOS operációs rendszerben is létező parancsok továbbfejlesztett, módosított változatai. Ezek általában mindazt tudják, amit az eredetiek, és még többet is: egyszerűbben kezelhetők, hatékonyabbak. Ide sorolhatók még a fejlettebb parancsfile használatot segítő programok is: ASK, LI, MYDATE, WPRTPCR, DF, FMOVE, SCOPY, SDEL, SELPRINT.

2.1.4. A felhasználót tehermentesítő utility-k

Ezek a programok elsősorban a felhasználók kényelmét szolgálják, például riasztás a kért időben vagy a kódtábla megjelenítése a kívánt számrendszerben. Ide tartoznak: ALARM, RESTIM, SCRPPAGES, ASCII, COLORS, DETAB, ENTAB, GETPOS, GETSCAN, MYMODE.

2.2. Példák a segédprogramok használatára

2.2.1. Könyvtár tartalmának mentése

Tegyük fel, hogy négy file négy nagyobb lélegzetű munkát tartalmaz, a file-ok mérete egyenként 80 KB. Mentés esetén a 320 KB floppy lemezre másolása meglehetősen sokáig tart és felesleges is, ha csak az egyik munkán javítottunk. Gazdaságosabb lenne csak azokat a file-okat másolni, amelyek a legutóbbi mentés óta megváltoztak. Továbbmenve, célszerű, ha nem kell fejben tartani, hogy melyik munkán javítottunk és melyiken nem. Ezt a feladatot oldja meg a TOP40 programcsomag SAVE programja:

```
>save \ DOLGOZAT
```

A parancs hatására az aktuális könyvtárból azok a file-ok, amelyek a legutóbbi mentés óta változtak, az "a:" meghajtóban levő "DOLGOZAT" címkéjű lemez gyökérkönyvtárába másolódnak. A SAVE segédprogram:

- ellenőrzi, hogy az "a:" meghajtóban a megadott címkéjű lemez van-e. Ha nem, akkor a mentés előtt várakozik a lemez kicserélésére.
- minden egyes file-ról eldönti, hogy a file a legutóbbi mentés óta változott-e. A file-t csak akkor másolja, ha megváltozott.
- ha az "a:" meghajtóban levő lemez betelt, akkor várakozik a lemez kicserélésére, tehát több lemezes mentés is kezelhető.

Egyetlen program leveszi a felhasználó válláról a mentéssel járó feladatok nagy részét, karban tartja a mentést.

2.2.2. Parancsfile generálása

Tegyük fel, hogy a fenti példában használt file-ok négy különböző dokumentációt tartalmaznak, melyeket szeretnénk kinyomtatni. Ehhez rendelkezésére áll a DOG (MAGISTER SoftWare) dokumentáció generátor program. Tegyük fel, a négy dokumentáció nyomtatása egy óráig tart, mialatt szeretnénk megebédelni. A DOG azonban nem ismeri a "wild" karaktereket (felesleges is lenne), ezért kénytelenek lennénk ott ülni a gép mellett és egyik parancsot begépelni a másik után:

```
>dog baba -c dogwal  
>dog bubu -c dogwal  
>dog papá -c dogwal  
>dog mama -c dogwal
```

Ehelyett egyszerűbb lenne a parancsokat parancsfile-ba tenni. Erre szolgál a CREACMD program. Megadjuk a file-specifikációt ("wild" karakteresen), megadjuk a minta-parancssorozatot és máris készen van a parancsfile: elindíthatjuk a nyomtatást és mehetünk ebédelni. A parancsfile-t természetesen egy szövegszerkesztő programmal is létrehozhatjuk, de ez mindenképpen bonyolultabb:

- sokkal több gépelést igényel
- elgépelhetjük a file-neveket
- kifelejthetünk file-okat, stb.

Ha négy file-lal nem győződött meg a könnyebbségről, akkor próbáljon ki egy hasonló szituációt, tíz parancsból álló parancssorozattal, tíz file-ra !

Megjegyzés:

A négy file neve "baba.txt", "bubu.txt", "papa.txt" és "mama.txt" voltak.

2.2.3. Szelektív másolás, törlés

Tegyük fel, hogy a mágneslemez egyik könyvtára a következő file-okat tartalmazza:

- BABA.TXT
- BUBU.TXT
- PAPA.TXT
- MAMA.TXT

Az MS/DOS operációs rendszer lehetőséget nyújt a file-nevekben ún. "wild" karakterek (*.?) használatára, amelyek segítségével file-ok egy csoportja jelölhető ki. Ez a lehetőség (a fenti file-neveket figyelembe véve) elegendő is feltéve, hogy egyszerre akarjuk mind a négy file-t másolni vagy törölni:

```
>copy *.txt a:
```

vagy

```
>del *.txt
```

Ha azonban csak az utolsó kettőre (MAMA.TXT, PAPA.TXT) akarjuk elvégezni a műveletet, akkor a "wild" karakterek nem segítenek: a "*" és "?" karakterek segítségével nem jelölhető ki a két utolsó file. Ha a másolás vagy törlés szelektív (minden egyes file előtt megkérdezi, hogy el akarjuk-e végezni a műveletet vagy sem), akkor kényelmesen kiválaszthatók a szükséges file-ok. Ebben nyújt segítséget a programcsomag SCOPY és SDEL programja:

```
>scopy *.txt a:
```

vagy

```
>sdel *.txt
```

Az első két file-ra nemmel (az "n" billentyű leütése) válaszolunk, utána folyamatos végrehajtás paranccsal (a "g" billentyű leütése) pontosan az utolsó két file-t másoljuk vagy töröljük. A többlet gépelés négy karakter a parancs (a másolás

esetében 15 karakter) megismétlése helyett - lényegesen kisebb hibalehetőséggel. A szelektív parancsok különösen akkor jelentenek nagy könnyítést, ha a könyvtár sok file-t tartalmaz.

2.2.4. Figyelmeztetés a megadott időben

Tegyük fel, hogy az egyik munkával el vagyunk maradva, azt sürgősen be kell fejeznünk. A munka kellős közepén azonban egy termelési értekezleten kell résztvennünk, amelyről nem késhtünk el. Ha teljesen a munkára koncentrálnunk, akkor megeshet, hogy elfelejtkezünk az értekezletről. Ha viszont állandóan az órát nézegetjük, akkor nem tudunk kellőképpen a munkára koncentrálni.

Ez a helyzet könnyen elkerülhető, ha "felhúzzuk" a TOP40 programcsomag "ébresztőóráját", az ALARM segédprogramot:

>alarm 12:25 0t perc mulva kezdodik a termelesi ertekezlet !!!

A parancs egy rezidens programot tölt be a memóriába, amely gondoskodik arról, hogy bármivel is foglalkozunk, pontosan 12 óra 25 perckor (a számítógép belső órája szerint) hangjelzés kíséretében megjelenik a megadott szöveg a képernyő közepén. Így tehát nyugodtan koncentrálnhatunk a munkánkra, mert az ALARM a kellő időben figyelmeztetni fog.

2.3. Kezelési információk

A programok írásánál az általánosság és az egységesség volt a fő szempont. Az általánosság (egy adott probléma általános megközelítésén kívül) azt jelenti, hogy igyekeztünk az operációs rendszer szelleméhez híek maradni: az elnevezések utaljanak a funkcióra, a paraméterezés az operációs rendszer parancsainál megszokott sémát kövesse.

Az egységesség a programok paraméterezésében nyilvánul meg. Minden programba angol nyelvű, on-line help van beépítve, ami az adott program rövid kezelési utasítását tartalmazza. Az on-line

2.2.3. Szelektív másolás, törlés

Tegyük fel, hogy a mágneslemez egyik könyvtára a következő file-okat tartalmazza:

- BABA.TXT
- BUBU.TXT
- PAPA.TXT
- MAMA.TXT

Az MS/DOS operációs rendszer lehetőséget nyújt a file-nevekben ún. "wild" karakterek (*.?) használatára, amelyek segítségével file-ok egy csoportja jelölhető ki. Ez a lehetőség (a fenti file-neveket figyelembe véve) elegendő is feltéve, hogy egyszerre akarjuk mind a négy file-t másolni vagy törölni:

```
>copy *.txt a:
```

vagy

```
>del *.txt
```

Ha azonban csak az utolsó kettőre (MAMA.TXT, PAPA.TXT) akarjuk elvégezni a műveletet, akkor a "wild" karakterek nem segítenek: a "*" és "?" karakterek segítségével nem jelölhető ki a két utolsó file. Ha a másolás vagy törlés szelektív (minden egyes file előtt megkérdezi, hogy el akarjuk-e végezni a műveletet vagy sem), akkor kényelmesen kiválaszthatók a szükséges file-ok. Ebben nyújt segítséget a programcsomag SCOPY és SDEL programja:

```
>scopy *.txt a:
```

vagy

```
>sdel *.txt
```

Az első két file-ra nemmel (az "n" billentyű-leütése) válaszolunk, utána folyamatos végrehajtás paranccsal (a "g" billentyű leütése) pontosan az utolsó két file-t másoljuk vagy töröljük. A többletjelölés négy karakter a parancs (a másolás

esetében 15 karakter) megisméltése helyett - lényegesen kisebb hibalehetőséggel. A szelektív parancsok különösen akkor jelentenek nagy könnyítést, ha a könyvtár sok file-t tartalmaz.

2.2.4. Figyelmeztetés a megadott időben

Tegyük fel, hogy az egyik munkával el vagyunk maradva, azt sürgősen be kell fejeznünk. A munka kellős közepén azonban egy termelési értekezleten kell résztvennünk, amelyről nem késhtünk el. Ha teljesen a munkára koncentrálnunk, akkor megeshet, hogy elfelejtkezünk az értekezletről. Ha viszont állandóan az órát nézegetjük, akkor nem tudunk kellőképpen a munkára koncentrálni.

Ez a helyzet könnyen elkerülhető, ha "felhúzzuk" a TOP40 programcsomag "ébresztőóráját", az ALARM segédprogramot:

>alarm 12:25 0t perc mulva kezdodik a termelési értekezlet !!!

A parancs egy rezidens programot tölt be a memóriába, amely gondoskodik arról, hogy bármivel is foglalkozunk, pontosan 12 óra 25 perckor (a számítógép belső órája szerint) hangjelzés kíséretében megjelenik a megadott szöveg a képernyő közepén. Így tehát nyugodtan koncentrálnhatunk a munkánkra, mert az ALARM a kellő időben figyelmeztetni fog.

2.3. Kezelési információk

A programok írásánál az általánosság és az egységesség volt a fő szempont. Az általánosság (egy adott probléma általános megközelítésén kívül) azt jelenti, hogy igyekeztünk az operációs rendszer szelleméhez hűek maradni: az elnevezések utaljanak a funkcióra, a paraméterezés az operációs rendszer parancsainál megszokott sémát kövesse.

Az egységesség a programok paraméterezésében nyilvánul meg. Minden programba angol nyelvű, on-line help van beépítve, ami az adott program rövid kezelési utasítását tartalmazza. Az on-line

help mindenhol a "-h" opcióval hívható: ha egy program parancssorában szerepel ez az opció, akkor a program kiírja a képernyőre a lehetséges paramétereket, azok jelentését és röviden azt is, hogy maga a program mire használható.

A mínusz jel és egy betű a parancssorban mindig opciót jelöl, vagyis ennek és az ezt követő paraméternek a megadása nem kötelező, velük a programok működése csak módosul. (A következő bekezdés leírja a parancssorokban alkalmazott jelölésrendszert.) Általában a mínusz jel és a betű az opció jellegére utal, a parancssor következő eleme pedig maga az argumentum. Ettől a konvenciótól való eltérésre a programok leírásánál mindig külön felhívjuk a figyelmet.

Az opciókat jelölő betűk programról programra változnak az opció értelmének megfelelően, néhány betű használata és jelentése azonban a legtöbb programnál ugyanaz:

- o Az opció az alapértelmezéstől eltérő output megadását jelöli. A parancssorban az opciót követő paraméter az output file neve.
- f Az opció az alapértelmezéstől eltérő input megadását jelenti. A parancssorban az opciót követő paraméter az input file neve, amelynek tartalma természetesen az adott programtól függ.

2.4. A kézikönyvben alkalmazott jelölésrendszer

Az egyes programok parancssoránál az alább felsorolt jelöléseket használtuk. Ezek a jelölések csak a paraméterek használatát magyarázzák a kézikönyv könnyebb használata érdekében. A tényleges használat során a parancssorban maguk a jelek soha nem szerepelhetnek.

- Ha a parancssor megadásában egy paraméter nem a <, > jelek között szerepel, akkor azt a parancssorban változatlan formában kell szerepeltetni (pl. a programok neve vagy az opciók).

- A <, > jelek közé zárt paraméter helyettesítendő paraméter. A <, > jelek és a paraméter neve helyén a parancssorban a paraméter értelmének megfelelő értéket kell szerepeltetni (pl. file-név, számérték).
- A [,] jelek közé zárt paraméter megadása nem kötelező. Ha megadjuk, akkor a [,] jeleket nem szabad kitenni.
- A ... jel az előtte szereplő paraméter ismételhetségét jelöli, vagyis az adott paraméter többször is előfordulhat a parancssorban (pl. lehetőség több input file megadására).

2.5. A programok bemutatásának környezete

A TOP40 programcsomag programjainak jó része a könyvtárkezelést és a file-okkal végzett műveleteket segíti. Az ezeknél bemutatott példákban feltételezünk egy könyvtárkörnyezetet, amelyre általában hivatkozunk. A hivatkozott könyvtárak és azok tartalma természetesen az ismertetett program természetének megfelelően példáról példára változik. Itt azonban adunk egy leírást a legbővebb könyvtárszerkezetről, hogy ezzel is könnyítsük a példák megértését.

egy üres sorral történhet. A standard inputot elirányítva az ALARM segédprogram file-ba letárolt paraméterekkel is indítható.

Egyszerre csak egy alarm lehet aktív. Az egymás utáni aktivizálások nem töltnek mindig újabb és újabb programot a memóriába. Az új alarm aktivizálása csak a régi törlése után lehetséges. Mivel az ALARM rezidens program, feltétlenül töröljük, ha már nincsen rá szükségünk, hogy feleslegesen nem foglalja a memóriát. Az aktív alarm kikapcsolása a "-k" opcióval történik:

```
>alarm -k
```

Ha nincs aktív alarm, akkor erről egy üzenet íródik ki a képernyőre. Egyébként az aktív alarm időpontja és szövege jelenik meg, és a program megerősítést vár, hogy valóban kikapcsoljon-e. Az alarm kikapcsolása a memóriából való törlést is jelenti. Az aktív alarmot mindenképpen ki kell kapcsolni, mert a megadott időponttól kezdve ciklikusan riaszt, amit csak a kikapcsolással lehet megszakítani.

Lásd még

ASK

Példa

```
>alarm 17:00 Kezdodik a focimeccs !!!
```

A parancs hatására az alarm aktivizálódik, és délután öt órától kezdve a kikapcsolásig fél percenként riaszt a "kezdodik a focimeccs !!!" szöveggel.

```
>alarm -k
```

Ha van aktív alarm, akkor a segédprogram a következő formában kér megerősítést:

```
ALARM: "17:00 Kezdodik a focimeccs !!!" kill?
```

Az "y" billentyű lenyomásának hatására az aktív alarm

kikapcsolódik, a memóriába felülírt rezidens program törlődik a memóriából. Más billentyű leütésére az aktív alarm nem kapcsolódik ki. Ha nincs aktív alarm, akkor a

Not active ALARM

üzenetet kapjuk.

Az ALARM segédprogramot célszerű az AUTOEXEC.BAT parancsfile-ba beépíteni. Az ASK segédprogramnál közölt példa segítségével az ALARM aktivizálása automatizálható.

3.2. ASCII

Összefoglalás

```
>ascii [d] [h] [o]
```

ahol

- d a karakterkódokat decimálisan jeleníti meg,
- h a karakterkódokat hexadecimálisan jeleníti meg,
- o a karakterkódokat oktálisan jeleníti meg.

Leírás

A felhasználói programból gyakran kell különféle grafikus karaktereket a képernyőre kiírni. (például a magyar ékezetes karakterek megjelenítése, vagy egy keret rajzolása). Ezek kiírása általában a megfelelő karakterkód megadásával történik. Olyan karaktértáblázat azonban rendszerint nincs kéznél, amely megmondja ezeknek a karaktereknek a kódját, mégpedig a kívánt számrendszerben (például a C programozási nyelvben az oktális karakterkódot használják).

Az ASCII segédprogram kiírja a képernyőre az ASCII kódrendszer mind a 256 karakterét a hozzájuk tartozó karakterkóddal együtt, a kívánt számrendszerben. A program táblázatából könnyen

kikereshető például, hogy egy speciális (dupla vonalú keret bal alsó sarok-) karakternek oktálisan mennyi a kódja.

Lásd még

COLORS, GETSCAN

Példa

AZ ASCII kódtábla megjelenítése, oktálisan kérve a karakterkódokat:

```
>ascii o
```

3.3. ASK

Összefoglalás

```
>ask [<text>]
```

ahol:

<text> maximálisan egy sor hosszúságú tetszőleges szöveg

Leírás

Az ASK segédprogram lehetőséget ad parancsfile-ok végrehajtása közben a parancsfile interaktív elágaztatására. A segédprogram kiírja a megadott szöveget a képernyőre, megtoldva a "(y/n)" karakterlánccal és várakozik egy billentyű leütésére. Az "y" billentyű hatására a segédprogram visszatérési értéke (errorlevel) 1, az "n" billentyű hatására 0. A program más választ nem fogad el. A parancsfile a visszatérési értéktől függően ágazhat el.

A szöveg megadása opcionális. Ha nincs szöveg, akkor csak a "(y/n)" karakterlánc jelenik meg a képernyőn; a program működéséből ez nem befolyásolja.

Lásd még

ALARM, RESTIM

Példa

Az alábbi parancsfile-részlet egyben példa az ALARM segédprogram parancsfile-ban történő használatára.

```
.  
. .  
if not exist \alarm.dat goto newal  
copy \alarm.dat con >nul  
ask Akarja ezt az alarmot ?  
if not errorlevel 1 goto newal  
alarm <\alarm.dat  
goto endal  
:newal  
del \alarm.dat >nul  
ask Akar uj alarmot ?  
if not errorlevel 1 goto endal  
echo Adja meg a parametereket oo:pp szoveg formaban !  
echo A kovetkezo sort a ^Z, RETURN billentyukkel zarja !  
copy con \alarm.dat >nul  
alarm <\alarm.dat  
:endal  
.  
.  
.
```

Az első két sor eldönti, hogy létezik-e az ALARM segédprogram számára adatfile (a file neve tetszőleges, a file az ALARM aktivizálásához szükséges paramétereket tartalmazza). Ha létezik, akkor annak tartalmát kiírja a képernyőre. A harmadik utasítás megkérdezi, hogy akarunk-e ezekkel a paraméterekkel alarmot indítani. Ha az "y" billentyűvel válaszolunk, akkor az ASK segédprogram visszatérési értéke (errorlevel) 1, tehát az ALARM az ötödik sor alapján aktivizálódik. Az "n" billentyű hatására az ASK visszatérési értéke 0, tehát a parancsfile végrehajtása az

":newal" címkétől folytatódik.

Itt az újabb ASK segítségével választhatunk az új ALARM indítása és az ALARM nem indítása között. A parancsfile elágazása ugyanúgy történik, mint az előbb.

A fenti parancsfile-részlet az ALARM indítási paramétereit egy file-ban tárolja le, így lehetőség nyílik ezt a következő végrehajtáskor felajánlani. A fenti parancsfile-részletet az AUTOEXEC.BAT file-ba beépítve az ALARM segédprogram indítását a korábban megadott paraméterek alapján automatizálhatjuk.

3.4. CHECKVOL - CHECK Volume Label

Összefoglalás

>checkvol <volabel>

ahol:

<volabel> az MS/DOS operációs rendszer által elfogadott lemeznév

Leírás

Elég gyakran előforduló és általában végzetes hiba, hogy a floppy egységben nem az a lemez van, mint amire számítunk: például a legutóbbi mentést fogjuk letörölni, vagy rossz helyre mentjük ki a munkánkat. (Ilyenkor általában a mentés az egyetlen ép példány.) Egy ilyen hiba hosszú időszak munkáját semmisítheti meg.

Az MS/DOS operációs rendszer lehetőséget ad a lemezek elnevezésére: a név alapján azonosítható a lemez. (A lemeznév megadható például a formázásnál, ha a formázást a "/v" opcióval indította vagy az MS/DOS LABEL parancsával.) A CHECKVOL segédprogram a lemeznév ellenőrzésére szolgál: ellenőrzi, hogy az "a:" meghajtóban a paraméterként megadott nevű lemez van-e.

Ha a lemeznév egyezik, akkor a program visszatérési értéke 0. Ha nem egyezik, akkor kiírja a lemez nevét és várakozik egy billentyű leütésére. A várakozás alatt lehetőség van a lemez kicserélésére. Ha a programot parancsfile-ból hívtuk meg, akkor a CTRL-C billentyűvel a parancsfile végrehajtását is megszakíthatjuk.

Célszerű a lemeznevet minden mentés előtt vizsgálni, vagyis a TOP40 könyvtárakat karbantartó programjai előtt meghívni. Ha mentésre parancsfile-t használunk, akkor a lemeznév levizsgálása nem igényli több parancs begépelését; a levizsgálás idejéből származó idővesztés pedig a biztonsággal bőven megtérül.

Lásd még

SAVE, CMPDIR, COPYNEW, CREACMD

Példa

Az "a:" meghajtóban a "ROSSZ" nevű lemez van és a "JO" nevű lemezre akarunk menteni.

>checkvol jo

A parancs a következőt fogja kiírni a képernyőre:

Diskette in drive A: has label: "ROSSZ"

Press any key to continue or ^C to abort...

Ha a fenti parancs egy parancsfile-ban szerepel, akkor a CTRL-C billentyűvel megszakíthatjuk a parancsfile végrehajtását (nem írunk felül rossz lemezt, nem írjuk ki rossz helyre a mentést). A program visszatérési értéke semmiképpen nem 0. Más billentyű hatására folytatódik a parancsfile végrehajtása.

3.5. CMPDATE - CoMPare DATE

Összefoglalás

>cmpdate [-n] <source> [<object>]

ahol:

- n   nem listázza a forrásfile-okat, ha nincs megfelelő tárgy kódú file
- <source>   forrásfile specifikációja
- <object>   tárgy kódú file specifikációja

Leírás

A szoftverfejlesztés -- kevés kivételtől eltekintve -- több forrásmodul együttes kezelését jelenti: a megváltozott forrásmodulokat újra kell fordítani, és a tárgy kódú programokat össze kell szerkeszteni futtatható programmá. Több forrásmodul következetes kezelése elég nehéz feladat. Kínos és nehezen kideríthető hibákat okoz, ha a futtatható programhoz nem a legújabb változtatások alapján készült tárgy kódú file van hozzászerezve. Ha az elvégzett változtatásokat fejben kell tartani, akkor a fenti hiba egy programrendszer kifejlesztése során jónéhányszor elő fog fordulni.

A CMPDATE segédprogram feladata a fenti hiba kiküszöbölése. A segédprogram összehasonlítja a forrásspecifikációban megadott file-okat a tárgyspecifikációban megadott file-okkal. Ha a forrásfile újabb, mint az azonos nevű tárgy kódú file, akkor a forrásfile nevét kiírja a standard outputra. Kiírja a forrásfile nevét akkor is, ha a megadott tárgyspecifikációban nem talált azonos nevű tárgy kódú file-t.

A CMPDATE segédprogram lefuttatásával tehát egy pillanat alatt listát kaphatunk a megváltozott forrásfile-okról. A szerkesztés előtt ezeket újra kell fordítani, így a futtatható program mindig a legújabb változtatások alapján készül.

A segédprogram "-n" opciója letiltja az olyan forrásfile-nevek kiírását, amelyekhez még nem tartozik tárgykódú file. Csak azokat a forrásfile-neveket írja ki, amelyek legalább egyszer már le voltak fordítva és a legutóbbi fordítás óta megváltoztak.

A forrásfile-specifikáció tartalmazhat drive-specifikációt, könyvtárnevet és file-nevet. A file-névben lehetnek "wild" karakterek (*,?) is. A forrásfile-specifikáció megadása kötelező.

A tárgykódú file specifikációjának értelmezése azonos a forrásfile specifikációval. Ennek megadása opcionális. Ha nincs, akkor az alapértelmezése: az aktuális könyvtárban a "*.obj" file specifikáció. (Ha ettől eltérő az tárgykódú file-specifikáció, akkor természetesen ezt a paramétert is meg kell adni.)

A CMPDATE segédprogram a hasonlítás eredményétől függően más-más kóddal (errorlevel) tér vissza:

- 0 sem új, sem megváltozott forrásfile-t nem talált
- 1 új forrásfile-t talált (még nem volt hozzá tartozó tárgykódú file)
- 2 megváltozott forrásfile-t talált (a legutóbbi fordítás óta megváltozott a forrásfile)
- 3 a futás közben végzetes hiba történt (például lemezhiba, vagy a megadott könyvtárt nem találta meg)

A különböző visszatérési kódok (errorlevel) lehetővé teszik a segédprogram beépítését parancsfile-ba. Például a szerkesztést csak akkor érdemes elindítani, ha a CMPDATE visszatérési kódja (errorlevel) 0.

A CMPDATE segédprogram outputját file-ba irányítva, a CREACMD programmal automatizálhatjuk a megváltozott file-ok újrafordítását. Két paranccsal az összes megváltozott modult aktualizálhatjuk.

Lásd még

CREACMD, MYDATE, CREADCMD, DIRCMD

Példa

Tegyük fel, hogy FORTRAN nyelven fejlesztünk. A forrásfile-ok ".FOR" kiterjesztésű file-ok. A tárgykódú file-okat a "DOBJ" alkönyvtár tartalmazza. A szerkesztést végző parancsfile a következő lehet:

```

      .
      .
      .
echo A kovetkezo file-okat kell ujraforditani:
cmpdate *.for dobj
if errorlevel 1 goto exit
echo Nincs ujra nem forditott forras !
      .
      .
      .
exit:
echo Szerkesztes elott forditsa ujra a file-okat !!!
      .
      .
      .
```

A CMPDATE parancs összehasonlítja az aktuális könyvtárban levő ".FOR" kiterjesztésű file-okat a "DOBJ" könyvtárban levő ugyanolyan nevű, de ".OBJ" kiterjesztésű file-okkal. Kiírja a képernyőre a le nem fordított forrásfile-neveket. Ha volt ilyen, akkor nullánál nagyobb visszatérési kóddal (errorlevel) fejeződik be a program.

3.6. CMPDIR - CoMPare DIRectory

Összefoglalás

>cmpdir [-n] <source> [<dest>]

ahol:

-n   új file-okat nem másol, csak új változatokat
<source>   forrásfile-specifikáció
<dest>   célkönyvtár-specifikáció

Leírás

A CMPDIR segédprogram könyvtárakat tart karban: a megadott file-specifikáció alapján mindkét könyvtárba átmásolja az új verziójú, vagy addig még nem létezett file-okat. A karbantartás tehát oda-vissza irányú, először a forrásból másol a célba, majd fordítva. A CMPDIR segédprogram lefuttatása után tehát a megadott file-okból ugyanaz a verzió kerül be mindkét könyvtárba.

A CMPDIR segédprogram jól hasznosítható archiválásoknál, disztributív anyagok karbantartásánál, csapatmunkáknál. Ez utóbbinál a project tagjai időnként összehasonlítják a könyvtáraikat, így mindenki megkapja az aktuális változatokat.

Dest a céldrive-, könyvtár- és file- specifikáció, ahol a file-név tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?) is. A cél megadása nem kötelező, alapértelmezése az aktuális könyvtárban a " *.* " file-specifikáció.

Source a forrás-drive-, könyvtár- és file- specifikáció, ahol a file-név tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?) is. A forrás megadása kötelező.

A segédprogramot "-n" opcióval indítva az új file-ok (amelyek csak az egyik könyvtárban léteznek) nem másolódnak, csak az új verziók.

A CMPDIR segédprogramnak file-specifikáció is megadható. A szelektálást tovább fokozza, hogy a segédprogram minden file-nál megkérdezi, hogy mi történjen a file-lal. A lehetséges válaszok (billentyűk):

- y átmásolja a file-t,
- n nem másolja át a file-t,
- d a file-t átmásolja és a forrásból törli,
- g átmásolja a file-t és a következőknél már nem kérdez (ez az üzemmód bármely billentyű leütésével megszakítható),
- q a program futása befejeződik.

Lásd még

CREACMD, CREADCMD, DIRCMDS, MYDATE, CHECKVOL

Példa

```
>cmpdir a:\*.*
```

```
Comparing and updating a:\*.* and c:\work\
```

```
Source: c:\work\*.* destination: a:\
```

```
BABA .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) Yes
BUBU .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) Yes
BUBO .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) No
BIBI .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) No
LALA .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) Go
LILI .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) Go
BBB .TXT not found on destination Copy? (y/n/d/g/q) Quit
```

```
CmpDir complete.
```

```
From c:\work\*.* 4 file(s) copied to a:\
```

```
From a:\*.* 0 file(s) copied to c:\work\
```

A fenti példában az aktuális, WORK nevű könyvtárat (forrás alapértelmezés) hasonlítottuk az "a:" meghajtóban levő lemez gyökérkönyvtárában a "*.*" file-specifikációhoz. Az első két kérdésre az "y" billentyűvel válaszolva átmásoltuk a file-t. A második két kérdésre az "n" billentyűvel válaszolva nem másoltuk át a file-t. Az ötödik file-nál letiltottuk a további kérdezést,

de a hatodik file másolása közben leütöttünk egy billentyűt, ami megszakította a kérdezés nélküli üzemmódot. A hatodik kérdésre a "q" billentyűvel válaszolva nem másoltuk át a file-t, és a program futása befejeződött. A file-ok után láthatjuk a segédprogram futás utáni üzeneteit: melyik könyvtárból melyikbe, hány file-t másolt át.

3.7. CNTPAGES - CouNT PAGES

Összefoglalás

>cntpages <file>

ahol:

<file> a feldolgozandó file neve

Leírás

A CNTPAGES segédprogram végigolvassa az inputként megadott file-t, és arról a következő információkat írja ki a standard outputra:

- a file sorainak és oldalainak száma,
- a leghosszabb oldal mérete és oldalszáma,
- a legrövidebb oldal mérete és oldalszáma,
- a leghosszabb sor hossza és sorszáma.
- átlagos sorhossz
- átlagos laphossz

A segédprogram az oldalak hosszát sorban, a sorok hosszát karakterben számolja. A sorokat a szokott kocsivissza és soremelés (13-as és 10-es karakterek) zárják le. Az oldalakat lapdobás karakterek (formfeed, kódja 12) választják el egymástól. Egy oldal hossza a két lapdobáskarakter közötti sorok száma.

Az input file megadása kötelező, és nyomtatásra formattált file-nak kell lennie. (Az oldalakat a lapdobáskarakterek

jelöljék!) Az input file-név drive-azonosítót és könyvtárnevet tartalmazhat, de "wild" karaktereket (*,?) nem.

Lásd még

SELPRINT, CNTWORDS

Példa

>cntpages baba.doc

File:

"BABA.DOC" consist of 97 pages, 3980 lines, 149869 characters.

Max length of pages: 44 (page: 2)

Min length of pages: 7 (page: 86)

Average page length: 40 lines

Max length of lines: 80 (line: 169)

Average line length: 37 characters

A parancs a "baba.doc" file-ról ad információkat. A file 97 oldalból és 3980 sorból áll. A leghosszabb oldal a 2. oldal, ennek hossza 44 sor. A legrövidebb oldal a 86. oldal, ennek hossza 7 sor. Az átlagos laphossz 40 sor. A file leghosszabb sora a 169. sor, a hossza 80 karakter, az átlagos sorhossz 37 karakter.

A példából tehát megállapítható, hogy a nyomtatóba elegendő 80 karakter szélességű papírt fűzni, a file erre is ki fog férni.

3.8. CNTWORDS - CouNT WORDS

Összefoglalás

>cntwords <infile> [-o <outfile>] [-i] [-l <charset>]

ahol:

- <infile> input file
- o <outfile> az output file
- i nem különbözteti meg a kis- és nagybetűket
- l <charset> a szó definíciójába beletartozó karakterek kijelölése

Leírás

A CNTWORDS segédprogram a megadott input file-t szavanként dolgozza fel: minden szónak megszámlálja az előfordulásai számát. A futás során a képernyő bal felső sarkába folyamatosan kiírja az addig előfordult szavak számát. A feldolgozás végén listát készít a szavakról és azok gyakoriságáról. A lista először a szavak abc sorrendjében készül, majd a gyakoriságok szerinti csökkenő sorrendben. Ha például az input egy C nyelvű forrásprogramot tartalmaz, akkor a CNTWORDS eredményéből megállapítható, hogy melyek a leggyakrabban használt változók, vagyis melyeket érdemes regiszteres változókká tenni.

A szó fogalmába alapértelmezés szerint a csak betűkből álló karakterláncok tartoznak bele a kis- és nagybetűk megkülönböztetésével. Tehát az "abc1ABC" karakterlánc két különböző szót jelent. A "-i" opcióval letilthatjuk a kis- és nagybetű megkülönböztetését, vagyis a fenti karakterlánc ugyanannak a szónak a kétszeri előfordulását tartalmazza.

Természetesen a gyakorlatban ritkán fordul elő, hogy a szavak csak betűket tartalmazzanak. A "-l" opcióval lehetőség van azoknak a karaktereknek a megadására, amelyek szintén beletartoznak a szó fogalmába. A program az "-l 1234567890" opcióval indítva a fenti példában megadott karakterláncot

egyetlen szónak tekinti, mivel az opció szerint a számjegyek is beletartozik a szót alkotó karakterek halmazába.

Az input file megadása kötelező. Az input file-név drive azonosítót és könyvtárnevet tartalmazhat, de "wild" karaktereket (*,?) nem.

A segédprogram alapértelmezésben az eredményt a standard outputra írja ki, de ez az "-o" opcióval megváltoztatható. Az output file nevére az inputnál leírtak érvényesek.

Lásd még

CNTPAGES

Példa

```
>cntwords a:program.c -o a:program.res -l _0123456789
```

A parancs az "a:" lemezen levő "program.c" nevű file-ban számolja meg a szavakat. Az eredményt szintén az "a:" lemezre írja a "program.res" nevű file-ba. A szó definíciójába beletartoznak a számjegyek és az aláhúzáskarakter is.

3.9. COLORS

Összefoglalás

```
>colors
```

Leírás

A COLORS segédprogram -- mint a neve is mutatja -- csak színes monitoron működik. A segédprogram letörli a képernyőt, majd kiírja az összes lehetséges színvariációt (alap- és háttérszín), beleértve a dupla fényű, félfényű, villogó variációkat is. A képernyőn vízszintesen és függőlegesen is megjeleníti az összes

lehetséges szint, ezek találkozásai adják a lehetséges variációkat. Minden variációba bele van írva a kódja, egy adott variációra ezzel a kóddal lehet hivatkozni.

Egy ilyen színkódot vár például a RESTIM segédprogram.

Lásd még

RESTIM, ASCII

3.10. COPYNEW - COPY NEW

Összefoglalás

>copynew <file>

ahol:

<file> file-specifikáció

Leírás

A COPYNEW segédprogram segítségével a könyvtárak mentései, disztributív lemezek tarthatók karban. A segédprogram a dátum alapján a megadott file-ról eldönti, hogy az változott-e vagy sem. Változott a file, ha annak dátuma későbbi, mint az "a:" meghajtóban lévő lemezen található verzióé. Ha változott (vagy esetleg nem is létezett még a floppy lemezen) a file, akkor azt átmásolja az "a:" meghajtóban levő floppy lemezre. Ha nem változott a file, akkor nem másolja át.

A file-specifikáció file-név lehet, amely tartalmazhat drive-azonosítót és könyvtárnevet, de "wild" karaktereket (*,?) nem. Ha tehát egy egész könyvtárat akarunk karban tartani, akkor minden egyes file-ra meg kell hívni a COPYNEW segédprogramot. A könyvtár mentése így meglehetősen nehézkes lenne, a TOP40 CREACMD, CREADCMD és DIRCMD5 segédprogramjai segítségével azonban könnyen generálhatunk akár egy egész könyvtárrendszer

archiválását karbantartó parancsfile-okat is.

Lásd még

CHECKVOL, CREACMD, CREADCMD, DIRCMD

Példa

```
>creacmd <save.smp *.* -o save.bat  
>save
```

A példa egy lehetséges módját mutatja a CREACMD és a COPYNEW segédprogramok együttes használatának. A CREACMD a "save.smp" minta alapján (elirányított input) generálja a "save.bat" nevű parancsfile-t a könyvtárban található minden egyes file-ra. A minta-parancssorozat ebben a példában azt írja elő, hogy a file-ok új verzióit másoljuk az "a:" meghajtóban lévő lemezre (COPYNEW).

A generált parancsfile minden egyes file-ra tartalmazza a minta-parancssorozatot. Ebben az esetben a minta-parancssorozat a következő lehet:

```
>copynew @
```

Megjegyzés:

A példa megértéséhez l. a CREACMD segédprogram leírását a következő bekezdésben.

3.11. CREACMD - CREAT CoMmanD file

Összefoglalás

```
>creacmd [-o <cmdfile>] [-f <file>] [-e] [[<name>] ...]
```

ahol:

- o <cmdfile> a generálandó parancsfile neve
- f <file> file specifikációkat tartalmazó file
- e a generált parancsfile-ban a filenevek kiterjesztés nélkül szerepeljenek!
- <name> file specifikáció

Leírás

A CREACMD parancsfile-ok (.bat kiterjesztésű file-ok) generálására szolgál. A megadott file-ok mindegyikére ugyanazt a parancssorozatot generálja.

A generálandó parancsfile az alapértelmezés szerint a standard outputra íródik ki. Ezt a "-o cmdfile" opcióval lehet megváltoztatni, ahol "cmdfile" a parancsfile teljes neve.

A minta-parancsfile-t (amit minden egyes file-ra el kell végezni) alapértelmezésben a standard inputról olvassa. Ebben az esetben a mintát a CTRL-Z, RETURN karakterekkel vagy egy üres sorral lehet lezárni. Természetesen lehetőség van a mintát file-ban megadni, ebben az esetben a program inputját el kell irányítani az adott file-ra. A mintára az MS/DOS parancsfile-ok szintaktikája a mérvadó (hiszen ez kerül be a parancsfile-ba annyiszor, ahány file-t specifikáltunk). A mintában a specifikált file-okra a "@" karakterrel kell hivatkozni, ez helyettesítődik a generálás során az egyes file-nevekkel. Ha a segédprogramot az "-e" opcióval indítottuk, akkor a "@" karakter helyébe csak a file-nevek kerülnek kiterjesztés nélkül. Ha az "-e" opciót nem adtuk meg, akkor a "@" karakter a teljes file-nevet jelenti.

Name a file-specifikációt jelenti, ismételhető paraméter. A

file-specifikáció tartalmazhat drive azonosítót, könyvtárnevet, maga a file-név pedig "wild" karaktereket (*,?). A segédprogram a "wild" karaktereket kifejti, és az így kapott file-halmaz minden egyes tagjára generálja a mintaként megadott parancssorozatot, a "@" karaktereket a soron következő file-névvel helyettesítve.

File-specifikációt nem csak a parancs-sorban lehet megadni, hanem file-ban is. A "-f file" opció olyan file-t ad meg, amely file-specifikációkat tartalmaz. Ez az opció a CMPDATE segédprogrammal együtt kényelmessé teszi a több modulból álló programrendszerek fejlesztését. A CMPDATE kiteszi egy file-ba az újrarendelt forrás-file-ok neveit. A CREACMD a CMPDATE által létrehozott file alapján minden újrarendelt file-ra generálja a fordítási eljárást.

A file-specifikáció megadása nem kötelező, az alapértelmezése az aktuális könyvtárban a "*.*" file-specifikáció.

Lásd még

CHECKVOL, CMPDATE, CMPDIR, COPYNEW, CREACMD, DIRCMD

Példa

```
>creacmd -o d:d.bat *.txt
Enter the form of the line(s) to create
In the form the "@" represents the actual file name
Close the form with the CTRL-Z key
copy @ d:
dog d:@ -c dogwal -o a:@
del d:@
^Z
```

CREACMD complete.

Commandfile created from 3 file(s)

A fenti példában a "d:" drive-on generáltuk a d.bat nevű parancsfile-t. A minta-parancssort az alapértelmezés szerint a standard inputról olvasta. A file-specifikáció szerint az aktuális könyvtárban levő összes ".txt" kiterjesztésű file-r. generálni kell a minta-parancssorozatot. A minta-parancssorozat a

magyarázó szöveg után kezdődik, és a CTRL-Z karakter zárja le. A mintában a "@" karakter a teljes file-nevet helyettesíti, mert nem adtuk meg az "-e" opciót. A segédprogram a végén kiírta, hogy hány file-ból generálta a parancsfile-t.

A fenti paranccsal generált parancsfile a következő:

```
copy BABA.TXT d:
dog d:BABA.TXT -c dogwal -o a:BABA.TXT
del d:BABA.TXT
copy BUBU.TXT d:
dog d:BUBU.TXT -c dogwal -o a:BUBU.TXT
del d:BUBU.TXT
copy BUBO.TXT d:
dog d:BUBO.TXT -c dogwal -o a:BUBO.TXT
del d:BUBO.TXT
```

Megjegyzés

Az aktuális könyvtár a BABA.TXT, BUBU.TXT, BUBO.TXT nevű file-okat tartalmazta.

3.12. CREADCMD - CREAT Directory's CoMmanD file

Összefoglalás

```
>creadcmd [-o <cmdfile>] [<path>]
```

ahol:

-o <cmdfile> a generálandó parancsfile neve
<path> kezdő könyvtár

Leírás

A CREADCMD segédprogram a CREACMD párja. Az utóbbi file-okra generál parancsfile-t előre megadott minta alapján. A CREADCMD segédprogram ugyanezt a funkciót végzi el, de file-ok helyett könyvtárakra. A segédprogram segítségével több könyvtárból álló programrendszerek kezelése egyszerűvé és kényelmessé válik (például archiválás).

A CREADCMD segédprogram a standard inputról olvassa a minta-parancssorozatot és a standard outputra írja ki a generált parancsfile-t. A generálás menete a következő. A kezdő könyvtártól kezdődően végigmegy az összes alkönyvtáron és mindegyikre ugyanazt a parancssorozatot generálja. A program rekurzív módon működik, tehát az alkönyvtárak alkönyvtáira is generálja a parancsfile-t.

Az "-o cmdfile" paraméterrel a generálandó parancsfile nevét lehet megadni (pl. -o mentes.bat). A paraméter opcionális, alapértelmezésben a standard outputra írja ki a parancsfile-t.

A segédprogram az előre megadott minta-parancssorozatot generálja minden egyes könyvtárra. Alapértelmezésben a standard inputról olvassa a mintát. A program elindítása után kell a parancsokat begépelni. A mintát a CTRL-Z, RETURN billentyűkkel vagy egy üres sorral lehet lezárni. Természetesen lehetőség van a mintát előre file-ba tenni, ebben az esetben a standard inputot el kell irányítani az illető file-ra.

A minta az MS/DOS szabályai szerint írt parancsfile. A mintában a "@" karakter könyvtárnevet helyettesít: minden egyes könyvtárnál a "@" karakter az adott könyvtárnévvel helyettesíődik.

A path paraméter a kezdő könyvtárat adja meg. Megadása opcionális, alapértelmezésben az aktuális drive aktuális könyvtára a kezdő könyvtár.

Lásd még

CPMDATE, CMPDIR, COPYNEW, CREACMD, DIRCMD5, SUBDIRS

Példa

Tegyük fel, hogy egy nagyobb rendszeren dolgozunk. A "c:" drive-on levő munkakönyvtárból (work) nyílik a rendszer három nagy modulját tartalmazó könyvtár (pr1, pr2, pr3). Ezek mindegyike egy "dobj" és egy "teszt" nevű könyvtárat tartalmaz a tárgy kódú file-ok és a teszt állományok tárolására. A rendszer összes könyvtárát lementő parancsfile generálása a következő paranccsal történik:

```
>creadcmd -o mentes.bat c:\work
echo Tegye be a lemezt a @ mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * @
^Z
```

A fenti parancs az aktuális könyvtárban generálja a "mentes.bat" nevű parancsfile-t. A kezdő könyvtár a "c:" drive gyökérkönyvtárából nyíló "work" nevű könyvtár. A minta-parancssorozatot a program a standard inputról olvassa. A generált parancsfile tartalma a következő:

```
echo Tegye be a lemezt a C:\work\ mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR1 mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR1
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR1\DOBJ mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR1\DOBJ
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR1\TESZT mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR1\TESZT
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR2 mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR2
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR2\TESZT mentesehez !!!
```

```
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR2\TESZT
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR2\DOBJ mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR2\DOBJ
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR3 mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR3
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR3\DOBJ mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR3\DOBJ
echo Tegye be a lemezt a C:\work\PR3\TESZT mentesehez !!!
pause
cmpdir a:*. * C:\work\PR3\TESZT
```

3.13. CUT

Összefoglalás

```
>cut [-e] [-s<Kbytes>] [-l<lines>] [-p<pages>] <infile> [<dest>]
```

ahol:

- e file-vége jel kiírásának letiltása
- s<Kbytes> az output file mérete Kbyte-ban
- l<lines> az output file mérete sorokban
- p<pages> az output file mérete oldalakban
- <infile> input file
- <dest> az output drive- és könyvtárspecifikációja

Leírás

A gépek közötti adatmozgatás az esetek nagy részében floppy lemezen történik. Az IBM PC/XT gépeken elérhető floppy lemez kapacitása (360 Kbyte) viszont gyakran kevésnek bizonyul az adatállományok méretéhez képest. Ilyen esetben a legegyszerűbb az adatállomány szétvágása kisebb file-okra.

A CUT segédprogram file-ok szétadarabolására szolgál. Az output file-ok méretét több módon határozhatjuk meg:

- Kbyte-ban
- sorban
- oldalban (az oldalakat a formfeed karakter (12-es karakter) alapján azonosítja)

A méretet egyszerre több módon is megadhatjuk, pl. az output file-ok mérete 30 Kbyte legyen, de legfeljebb 5000 sort tartalmazzanak. Ebben az esetben az output file mérete attól függ, hogy melyik küszöböt érte el előbb az output file.

Alapértelmezésben a segédprogram az output file-okat file-vége jellel zárja le (26-os karakter). Ezt viszont nem minden program tudja lekezelni (pl. vannak szövegszerkesztők, melyek igénylik az EOF jelet, és vannak, amelyek nem). Az "-e" opció letiltja az output file-ok (file-darabok) file-vége jellel történő lezárását.

Az infile paraméter az input file-t, vagyis a szétadarabolandó file-t adja meg. A file neve nem tartalmazhat "wild" karaktereket. Az input file megadása kötelező.

A dest paraméter az output drive- és könyvtárspecifikáció. Ebbe a könyvtárba képződnek az output file-ok. Megadása opcionális, alapértelmezése az aktuális drive és könyvtár. Az output file-ok nevei az input file nevéből képződnek. A képzési szabály a következő:

- az output file neve az input file nevével megegyezik
- a kiterjesztés első karaktere egy számjegy, az output file sorszámára utal.
- a kiterjesztés többi karaktere megegyezik az input file kiterjesztésének megfelelő karaktereivel.

Ha az input file neve BABA.TXT, akkor az output file-ok: BABA.1XT, BABA.2XT, stb.

Ha az output drive betelt, akkor a segédprogram új lemezt kér és azon folytatja az írást. Az új lemezre elsőként az a file kerül fel, amelynek írása közben az előző lemez betelt.

Példa

A BABA.TXT file szétvágása 50 Kbytes-os file-okba:

```
>cut -s50 baba.txt a:\
```

Ha a BABA.TXT file 320 Kbyte-os, akkor az "a:" meghajtóban levő lemez gyöker könyvtárába a BABA.1XT, BABA.2XT, BABA.3XT, BABA.4XT, BABA.5XT, BABA.6XT, BABA.7XT file-ok képződnek. Az utolsó file mérete természetesen csak 20 Kbyte.

3.14. DETAB - Disable TABs

Összefoglalás

```
>detab <infile> [<outfile>]
```

ahol:

<infile> az input file neve

<outfile> az output file neve

Leírás

A DETAB segédprogram a tabulátorkaraktereket üres (space) karakterekből álló láncokra cseréli. A program a tabulátorkaraktert 8 üres karakterként értelmezi. A tabulátorkarakterek kiváltásával elkerülhető az a roppant kényelmetlen szituáció, hogy a különböző szövegszerkesztők nem egyformán kezelik a tabulátorkaraktereket. Ha nem ugyanazzal a szövegszerkesztővel kell módosítanunk egy file-t, mint amilyennel létrehoztuk, akkor az egyikkel létrehozott, szép külalakú munka a másikkal megnézve teljes összeviesszágnak tűnhet, ha azok esetleg nem egyformán kezelik a tabulátorkaraktereket.

A DETAB segédprogrammal átkonvertálva a file-t, kiküszöbölhető a szoftvereknek az ilyen fajta inkompatibilitása.

Az input file megadása kötelező, a file-név nem tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?). Az output file megadása opcionális. Az output alapértelmezése a standard output.

Lásd még

ENTAB

3.15. DF - Fullscreen Directory list

Összefoglalás

>df [<fspec>] [-c<col>] [-n] [-d]

ahol:

fspec file-specifikáció
-c<col> kezdő oszlop megadása
-n rendezettségi szempont megváltoztatása
-d az alkönyvtárnevek kiírásának letiltása

Leírás

A DF segédprogram az MS/DOS DIR parancsának módosított változata. Teljes képernyős formában írja ki a könyvtár tartalmát. A teljes képernyős forma a képernyő oszlopfolytonos kitöltését jelenti, öt oszlopban.

Fspec a kilistázandó file-ok specifikációja. Megadása ugyanúgy történik, mint a DIR parancsnál. (Tehát elegendő a könyvtárnevet megadni a könyvtár teljes tartalmának lekérdezéséhez). Alapértelmezése az aktuális könyvtárban a "*.*" file specifikáció.

A "-c<col>" opció a kiírás kezdő oszlopát adja meg (1...5.). Az oszlop alapértelmezése egy. Az oszlop megadása lehetővé teszi, hogy egyszerre annyi könyvtár tartalmát nézzük össze, amennyi a képernyőre fér.

A "-n" opció a rendezettséget változtatja meg. Alapértelmezésben a segédprogram a kiterjesztés, azon belül név szerint rendezetten írja ki a file-okat. Az opció hatására a rendezés a név, azon belül kiterjesztés alapján történik.

A DF segédprogram a file-ok mérete helyett a megadott file-ok összméretét írja ki. Így könnyen eldönthető, hogy a file-specifikációval kijelölt file-halmaz ráfér-e egy floppy lemezre, vagy sem. Az összméreten kívül kiíródik a lemezen levő szabad terület mérete is.

Lásd még

CMPDIR, SAVE, SCOPY, SDEL

Példa

Az "a:" és a "b:" meghajtóban levő lemezek gyökérkönyvtárának "összenézése":

```
>df a:\ -d  
>df -c3 b:\ -d
```

A második parancsban a lista a harmadik oszlopon kezdődik. Mindkét parancsban letiltottuk az alkönyvtár nevek kiírását. A két parancs után a képernyő a következőket tartalmazza:

BABA	.TXT	BABA	.TXT
BUBO	.TXT	BUBO	.TXT
BUBU	.TXT	BUBU	.TXT
S:	58469	S:	58469
F:	5732352	F:	5732352

3.16. DIFF - DIFFerential file comparison

Összefoglalás

```
>diff [-b] <file1> <file2>
```

ahol:

- b   üres karakterekből álló karakterláncok
          speciális kezelése
- <file1> input file specifikációja
- <file2> input file specifikációja

Leírás

A DIFF segédprogram file-okat hasonlít össze, a hasonlítást sororientáltan végzi. A hasonlítás eredménye azt mondja meg, hogy milyen változtatásokat kell elvégezni ahhoz, hogy a két file egyforma legyen (pl. sorok kitörlése, sorok beszúrása, stb). Az eredményt a standard outputra írja ki.

Mindig az első file-t (file1) hasonlítja a második file-hoz (file2), vagyis a segédprogram outputja azt mondja meg, hogy milyen változtatásokat kell az első file-ban elvégezni ahhoz, hogy az a másodikkal megegyezzen.

A segédprogram két kötelező paramétere a két file-specifikáció. A file-specifikációk tartalmazhatnak könyvtárnevet és az egyik lehet csak könyvtárnév is. Ebben az esetben a másikkal megegyező nevű file-t veszi a megadott könyvtárból. A file-nevek nem tartalmazhatnak "wild" karaktereket (*,?).

A segédprogram a "-b" opcióval indítva:

- figyelmen kívül hagyja a sort kezdő üres (szóköz) karaktereket;
- az üres karakterekből álló karakterláncot egyetlen üres karakterként értelmezi.

A DIFF segédprogrammal például lekérdezhetjük, hogy milyen változtatásokat végeztünk egy forrásprogramban.

Példa

A két összehasonlítandó file tartalma:

A.TXT	B.TXT
-----	-----
AAAAAA	aaaaaa
aaaaaa	AAAAAA
cccccc	aaaaaa
bbbbbb	bbbbbb
AAAAAA	AAAAAA
cccbbb	cccccc

A két file összehasonlítása a DIFF segédprogrammal a következő eredményt adja:

```
>diff a.txt b.txt
After line 0, line 1 of the 2nd file should be appended.
Line 3 should be deleted.
Line 6 should be altered to line 6 in the 2nd file.
```

Az első file elejére be kell szúrni a második file első sorát, ki kell törölni az első file harmadik sorát, az első file hatodik sorát a második file hatodik sorára kell változtatni. Ha elvégezzük ezeket a változtatásokat, akkor a két file egyforma lesz.

Megjegyzés:

A sorszámok a file-ok hasonlítás kori állapotára vonatkoznak, tehát célszerű a változtatást a file-ok végénél kezdeni. Ha a fenti példában először beszúrjuk a második file első sorát, akkor vigyázzunk, mert utána már nem a harmadik, hanem a negyedik sort kell kitörölni.

3.17. DIRCMDS - DIRectory CoMANDS

Összefoglalás

>dircmds [-p] [<path>]

ahol:

-p   szelektív végrehajtás
<path> kezdő könyvtár

Leírás

A DIRCMDS segédprogram a CREDCMD-hez hasonlóan a bonyolult könyvtárrendszerek kezelését könnyíti, egyszerűsíti. Az utóbbi parancsfile-t generál a megadott minta alapján, az előbbi viszont rögtön végrehajtja (opcionálisan szelektíven) az adott parancssorozatot a könyvtárakra. A megadott kezdőkönyvtártól kezdve végigmegy a könyvtáron, annak alkönyvtárain (rekurzív módon) és minden könyvtárra végrehajtja a minta-parancssorozatot.

A segédprogramot a "-p" opcióval indítva minden egyes könyvtárnál megkérdezi, hogy az adott könyvtárra akarjuk-e végrehajtani a parancssorozatot, vagy sem. A kérdésre adható válaszok a következők:

- y A kért könyvtárra végrehajtja a minta-parancssorozatot.
- n A kért könyvtárra nem hajtja végre a minta-parancssorozatot.
- g A kért könyvtárra végrehajtja és a többire kérdés nélkül hajtja végre a minta-parancssorozatot. A szelektív működés bármely billentyű leütésével visszakapcsolható.
- q A kért könyvtárra nem hajtja végre a parancssorozatot és a program futása befejeződik.

A "path" opció a kezdő könyvtárt adja meg, tartalmazhat drive azonósítót is. Megadása opcionális, alapértelmezése az aktuális lemezen az aktuális könyvtár.

A DIRCMDs a minta-parancssorozatot a standard inputról olvassa. A mintát a CTRL-Z, RETURN billentyűkkel vagy egy üres sorral lehet lezárni. A mintának MS/DOS parancsfile formájúnak kell lennie. A mintában szerepelhet még a "@" karakter, ami a végrehajtás alatt álló könyvtár nevét helyettesíti.

Természetesen a mintát file-ból is tudja olvasni a DIRCMDs segédprogram, ebben az esetben a standard inputot el kell irányítani a megfelelő file-ra.

Lásd még

CMPDATE, CMPDIR, COPYNEW, CREACMD, CREADCMD, SAVE, SUBDIRS

Példa

```
>dircmds c:work  
copy *.txt a:  
del *.txt  
^Z
```

A parancs a "c:" lemez work nevű könyvtárából és annak alkönyvtáraiból az "a:" lemezre másolja az összes ".txt" kiterjesztésű file-t, majd azokat törli a "c:" lemezről. A minta-parancssorozatot a standard inputról olvassa.

3.18. ENTAB - ENable TABs

Összefoglalás

```
>entab <infile> [<outfile>]
```

ahol:

<infile> az input file neve
<outfile> az output file neve

Leírás

Az ENTAB segédprogram a DETAB párja, ugyanazt a konverziót végzi el, csak fordított irányban. Az üres karakterekből álló karaktersorozatot konvertálja tabulátorkarakterekké. A program a tabulátorkaraktert nyolc üres karakterként értelmezi.

Infile az input file neve, nem tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?). Megadása kötelező. Outfile az output file neve. Megadása opcionális. Az output alapértelmezése a standard output.

Lásd még

DETAB

3.19. FLINES - File LINES

Összefoglalás

```
>flines [-s] [-v] [-p] <filespec> [ [/] [<filespec>...] ]
```

ahol:

- s csak a sorok számát írja ki, a file-ok méretét nem
- v csak az "összesen" információkat írja ki
- p prefix letiltása
- <filespec> file specifikáció
- / szünet a végrehajtásban

Leírás

A FLINES segédprogram szöveges file-ok (pl. dokumentáció, forrásprogram) méretéről szolgáltat információt. A standard outputra kiírja a megadott file-ok méretét, sorainak számát, a file-specifikációnak megfelelő file-ok számát, az összméretet és a sorok számának összegét. A segédprogram segítségével pontos adatokat kaphatunk egy rendszer méretéről (kalkuláció alapja lehet például a forrássorok száma).

A segédprogram által kiírt adatok letilthatók a program opcióival. A segédprogram a "-s" opció hatására a file-ok méretéről nem ad információt, csak a sorok számáról. Természetesen ezzel az opcióval indítva az összméretet sem írja ki.

A "-v" opcióval szűkszavú üzemmódba kapcsoljuk a programot. A file-ok részletes információi elmaradnak, a program csak az "összesen" adatokat adja meg.

A "-p" opcióval a prefixet, vagyis a feldolgozott file-ok path-jának kiírását tilthatjuk le.

Az opciók egymással kombinálhatók, tehát a "-sv" opció csak a sorok összesenjét írja ki.

A segédprogram a file-specifikációban megadott file-okra végzi el a számolást. Egy file-specifikáció megadása kötelező, de ez a paraméter ismételhető. A file-specifikáció tartalmazhat drive-azonosítót, könyvtárnevet, a file-név padig "wild" karaktereket (*,?).

A program végigmegy a parancssoron, és sorban dolgozza fel egyik file-specifikációt a másik után. Ha a parancssorban "/" karaktert talál, akkor várakozik egy billentyű leütésére, mielőtt a következő file-specifikációt feldolgozza. Ez lehetőséget ad például lemezcserére: ha egy rendszer több lemezen található, akkor a "/" karaktert megadva az egyes file-specifikációk között lehetőség nyílik a lemez kicserélésére.

Lásd még

CNTWORDS, CNTPAGES

Példa

```
>flines a:*.txt / a:*.hlp
Files with specification "a:*.txt"
BABA   .TXT       21 lines    738 bytes
BUBU   .TXT       14 lines    539 bytes
BUBO   .TXT       15 lines    343 bytes
```

Waiting... Press any key to continue

```
Files with specification "a:*.hlp"
BABA   .HLP       21 lines    738 bytes
BUBU   .HLP       14 lines    539 bytes
BUBO   .HLP       15 lines    343 bytes
```

```
Total:          50 lines
Total size:     1620 bytes
```

FLINES complete. 6 file(s) found

A parancs az "a:" lemezen levő "txt" és "hlp" kiterjesztésű file-okról ad méretinformációkat. A két file-specifikáció feldolgozása között egy billentyű leütésére várakozik. A részletes információk után található az "összesen" adatokat: 20 sor, 1620 byte, 6 file.

3.20. FMOVE - File MOVE

Összefoglalás

```
>fmove [-d] [-p] <dest> [<source>]
```

ahol:

- d már létező file-ok felülírása
- p szelektív mozgatás
- <dest> célkönyvtár

<source> a forráskönyvtár és file-specifikáció

Leírás

Az FMOVE segédprogram ugyanazon a lemezen levő könyvtárak között mozgat file-okat: a forráskönyvtárból kitörli, a célkönyvtárban ugyanolyan néven létrehozza a file-t. A mozgatást a file-ok fizikai mozgatása nélkül valósítja meg, emiatt a segédprogram nagy állományok esetén is rendkívül gyorsan tudja átmozgatni a könyvtárak tartalmát.

A mozgatás után is csak egy változata marad a file-nak, mivel a forráskönyvtárból kitörlődik a file. Ezért az FMOVE segédprogram különösen hasznos olyan esetben, ha például egy floppy lemezt rossz könyvtárba töltöttünk fel a fix lemezre.

A segédprogram alapértelmezésben nem írja felül a már létező file-okat, vagyis ha a célkönyvtárban már létezik a mozgatandó file-lal megegyező nevű file, akkor azt a file-t nem mozgatja át. (Természetesen erről üzenetet ad.) A "-d" opcióval indított program felülírja a már létező file-okat is.

A "-p" opció hatására a program szelektív módon működik. Minden egyes file mozgatása előtt megkérdezi, hogy akarjuk-e mozgatni a file-t. A lehetséges válaszok:

- y a file átmozgatása,
- n nem mozgatja át a file-t,
- g a file átmozgatása, a hátralévő file-okat kérdés nélkül mozgatja át. (A szelektív mód bármely billentyű leütésével visszakapcsolható.),
- q a program futásának befejezése.

A program szelektív módban felülírja a már létező file-okat.

A dest paraméter a célkönyvtárat jelenti. Megadása kötelező. A source paraméter a mozgatandó file-ok specifikációja: könyvtár, file-név "wild" karakterekkel (*,?). A source megadása opcionális, az alapértelmezés szerint az aktuális könyvtárból a "*.*" file specifikáció alapján mozgat.

Lásd még

DF, SCOPY, SDEL, SUBDIRS, FMOVE

Példa

```
>fmove -p doksi b*.txt  
Moving files from C:\WORK\b*.txt to C:\WORK\DOKSI\
```

```
BABA .TXT overwrite? (y/n/g/q) Yes  
BUBU .TXT overwrite? (y/n/g/q) No  
BUBO .TXT overwrite? (y/n/g/q) Quit
```

Fmove complete. 1 file(s) moved

A fenti parancs a "work" nevű könyvtárból (aktuális könyvtár) átmozgatta azokat a file-okat, amelyek neve "b" betűvel kezdődik és "txt" kiterjesztésűek. A célkönyvtár az aktuális könyvtár "doksi" nevű alkönyvtára volt. A segédprogramot a "-p" opcióval szelektíven indítottuk. Az első kérdésre az "y" billentyűvel válaszolva átmozgattuk a file-t. A másik két file-t nem mozgattuk át.

Megjegyzés

A megadott file-ok már léteztek a célkönyvtárban.

3.21. FS - File Search

Összefoglalás

```
>fs [<fspec>]
```

ahol:

<fspec> file-specifikáció

Leírás

Nagy kapacitású fix lemezeken, ahol több ezer file-t hozhatunk létre, nem könnyű fejben tartani, hogy melyik file-t pontosan milyen úton (melyik könyvtárakon) keresztül érhetjük el. Értékes perceket veszíthetünk el, amíg a keresett file-t megtaláljuk.

Az FS segédprogram file-ok megkeresésére szolgál. A megadott file-specifikáció alapján a program végigmegy a könyvtárakon és azok alkönyvtárain (rekurzív módon). Valahányszor olyan file-t talál, amelynek neve megegyezik a megadott file-specifikációval, kiírja a standard outputra a bejárású ösvényt és a file főbb adatait (méret, létrehozás dátuma). A segédprogram az elrejtett (hidden) file-okat is kilistázza.

A file-specifikáció megadása opcionális. Ha a file-specifikáció nem tartalmaz drive-azonosítót és/vagy könyvtárnevet, akkor a keresés az aktuális könyvtárból indul. Ha a file-specifikáció nem tartalmaz file-nevet, akkor a segédprogram a "*.*" file-specifikációt keresi. A file-név tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?) is.

Ha nincs file-specifikáció, akkor a program az aktuális könyvtárból indulva keresi a "*.*" file-specifikációnak megfelelő file-okat. Ha tehát a gyökérkönyvtárból indítjuk el a programot paraméter nélkül, akkor egy listát kapunk a lemezen levő összes file-ról. (Ugyanez az eredmény akkor is, ha file-specifikációként a gyökérkönyvtárat adjuk meg.)

Lásd még

UNIQ, SCOPY, SDEL, SUBDIRS

Példa

```
>fs \work\*.txt
```

A parancs a "work" nevű könyvtárat és ennek alkönyvtárait keresi végig a "txt" kiterjesztésű file-ok után.

3.22. GETPOS - GET character's POSition

Összefoglalás

>getpos <input> <bytespec> [<output>]

ahol:

<input> input file név
<bytespec> a keresendő karakter
<output> output file név

Leírás

A GETPOS segédprogram egy egyszerű, de nagyon hasznos funkciót végez el. Végigolvassa az input file-t, és kilistázza azokat a byte-pozíciókat, ahol a megadott karakter szerepel a file-ban. Ha végigért a file-on, akkor kiírja az összes előfordulások számát. A segédprogrammal megszámlálható, hogy egy adatállomány hány rekordot tartalmaz, feltéve, hogy minden rekord pontosan egyszer tartalmazza ugyanazt a karaktert. (Például a törölt rekordok számának lekérdezése a műveleti kód alapján.)

A segédprogram "input" paramétere egy file-név, amely nem tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?). Az input file megadása kötelező.

A "bytespec" szintén kötelező paraméter, a keresendő byte-ot adja meg. Formája a következők egyike lehet:

- decimális szám, a karakter ASCII kódja decimálisan
- oktális szám, a karakter ASCII kódja oktálisan. Az oktális számot egy visszaperjel karakternek kell megelőznie (pl. \777).
- hexadecimális szám, a karakter ASCII kódja hexadecimálisan. A hexadecimális számot a 0x karaktereknek kell megelőznie (pl. 0xFF).
- maga a karakter, a karaktert a " (macskaköröm) vagy (aposztróf) karaktereknek kell megelőznie (pl. "a).

Az output file megadása opcionális. Ha nem adunk meg output file-t, akkor az alapértelmezése a standard output.

Lásd még

CNTWORDS, CNTPAGES

Példa

>getpos baba.txt 12

A parancs a lapdobás karakterének pozícióit és előfordulásának számát írja ki a képernyőre (alapértelmezés). Az input file a "baba.txt" nevű file. A byte specifikációban a karakter decimális kódját adtuk meg. Az előfordulások száma megmondja, hogy a "baba.txt" nevű file hány oldalból áll.

3.23. GETSCAN - GET SCAN code

Összefoglalás

>getscan

Leírás

A GETSCAN segédprogram visszaadja a leütött billentyű teljes kódját decimálisan és hexadecimálisan. Külön kiírja a kód alsó és felső byte-ját is.

Különösen hasznos ez a segédprogram interaktív, menüválasztós rendszerek fejlesztésénél, ahol a funkciót a leütött billentyű alapján kell kiválasztani. A billentyűkódok dokumentációja helyett csak a GETSCAN segédprogramot kell behívni, és a kívánt billentyűk leütésére megjelenik a kód, amelyre a programból hivatkozni lehet.

A GETSCAN segédprogram addig adja vissza a kódokat, amíg kétszer

egymás után ugyanazt a billentyűt le nem ütjük. Egy billentyű kétszeri leütésére a program futása befejeződik.

Lásd még

ASCII, COLORS

3.24. GREP - search a file for pattern

Összefoglalás

```
>grep [-y] [-s] [-v] [-l] [-c] [-n] <kif> [<file>...]
```

ahol:

- y a kifejezésben megadott kisbetűk a nagybetűkkel is egyeznek
- s üzenetek letiltása
- v a mintát nem tartalmazó sorok kiírása
- l csak a file-nevek kiírása
- c a mintát tartalmazó sorok számának kiírása
- n sorszám kiírása a sorok elé
- <kif> a keresendő minta megadása
- <file> az input file

Leírás

A GREP segédprogram mintát keres a megadott szövegfile-okban (tanulmány, forrásprogram, karakteres adatfile, stb). A megadott file-ok sorain végigmenve kilistázza azokat a sorokat, amelyek az adott mintát tartalmazzák. A segédprogram visszatérési kódja (errorlevel) attól függ, hogy talált-e legalább egy, a mintát tartalmazó sort. A visszatérési kódja 0, ha talált megfelelő sort, 1 ha nem talált és 2, ha hiba történt (pl. szintaktikai hiba a mintában vagy nem létező file).

A minta megadásának szabályai

A GREP segédprogramnak megadható minta az ún. reguláris kifejezések egy szűkített halmaza lehet. (A reguláris kifejezésekről például a UNIX operációs rendszer dokumentációi tartalmaznak leírást.) A GREP segédprogram a következő módon értelmezi a kifejezéseket:

- a visszaperjel-karaktert követő bármely karakter az adott karaktert jelenti. (`\a --> a`, `\x --> x`, stb).
- a `^` karakter hatására a megadott mintát a sorok elejéhez illeszti. (Ha a minta `^aaa`, akkor a `baaa` sor nem tartalmazza a mintát.)
- a `$` karakter hatására a megadott mintát a sorok végéhez illeszti. (Ha a minta `$aaa`, akkor az `aaab` sor nem tartalmazza a mintát.)
- a mintában a `.` karakter bármely karaktert helyettesít. (Ha a minta `a.a`, akkor a mintát tartalmazó soroknak az `aaa`, `aba`, `aca`, `a#a`, stb. karakterláncok valamelyikét kell tartalmazniuk.) Vigyázat, az `a\.a` minta viszont csak az `a.a` karakterlánchoz illeszkedik!
- a mintában a szögletes zárójel közé zárt karakterlánc egy halmazt jelöl ki. A halmaz bármely (de csak egyetlen egy) olyan karaktert helyettesít, amely tagja a halmaznak. (Ha a minta `a[abc0-9]b`, akkor az illeszkedő karakterláncok az a betűvel kezdődnek, a b betűvel végződnek és középen az a, b, c betűk valamelyike vagy egy számjegy állhat.) Ha a halmazba bele akarjuk venni a bezáró szögleteszárójel-karaktert, akkor az kötelezően az első karakter a halmazban.
- ha a mintát (reguláris kifejezést) a `*`, `+`, `?` karakterek valamelyike követi, akkor ez nulla vagy több, egy vagy több, nulla vagy egy sorozatával egyezik a mintának. (Ha a minta az `aaa*` karakterlánc, akkor minden sor megfelelő, amelyik legalább két egymás után következő `a` betűt tartalmaz. Az `a*` 0 vagy több `a` betűvel egyezik meg!)
- a felkiáltó jel elválasztja a reguláris kifejezéseket. A

mintához minden olyan sor passzol, amely legalább az egyik reguláris kifejezést tartalmazza. (Ha a minta az "aaa!bbb" karakterlánc, akkor azok a megfelelő sorok, amelyek vagy az "aaa", vagy a "bbb", esetleg mindkét karakterláncot tartalmazzák.)

A GREP segédprogram alapértelmezésben a standard outputra írja azokat a sorokat, amelyek a megadott mintát tartalmazzák. A segédprogram működése azonban a megadható opciókkal rendkívül széles körben változtatható:

- y Alapértelmezésben a kisbetűk a kisbetűknek, a nagybetűk a nagybetűknek felelnek meg. Az "y" opció hatására a kisbetűk kis- és nagybetűt is jelentenek. Ha a minta az "aaa" karakterlánc, akkor a mintát tartalmazó sorok az "aaa" vagy az "AaA", stb. karakterláncot tartalmazzák. A konverzió visszafelé nem érvényes, a nagybetűk csak nagybetűt jelentenek.
- s A segédprogram mindenféle üzenetének (kivéve a hibaüzeneteket) letiltása. Ezt az opciót parancsfile-okban érdemes használni, amikor csak annak eldöntése lényeges, hogy előfordult-e minta vagy sem.
- v A segédprogram működésének "megfordítása". Ennek az opciónak a hatására azokat a sorokat listázza ki, amelyek nem tartalmazzák a megadott mintát.
- l Sor kiírás kikapcsolása. Az opció hatására csak azoknak a file-oknak a neveit írja ki, amelyekben legalább egyszer előfordul a mintához illeszkedő karakterlánc.
- c A mintát tartalmazó sorok számának kiírása (összesen hány sor tartalmazta a megadott mintát). Az előző opció kizárja!
- n Sorszám kiírása minden sor elé.

A file-specifikáció megadása opcionális, alapértelmezésben a standard inputot olvassa. A file-specifikáció ismételhető paraméter és tartalmazhat "wild" karaktereket (*,?) is.

Példa

```
>grep include *.c
```

A fenti parancs kilistázza a könyvtár összes ".C" kiterjesztésű file-jának azokat a sorait, melyek tartalmazzák az "include" karakterláncot.

```
>grep ^[0-9] *.txt >prn
```

A parancs az összes "txt" kiterjesztésű file-ból azokat a sorokat írja ki, melyek számjeggyel kezdődnek. A lista a nyomtatóra kerül, mert a standard output a nyomtatóhoz van rendelve.

```
>grep -l ..... work\*.dat
```

A parancs kiírja azoknak a file-oknak a neveit, amelyeknek tíz vagy több karaktert tartalmazó soruk van.

3.25. LI - LIst files

Összefoglalás

```
>li <fspec>
```

ahol:

<fspec> file-specifikáció

Leírás

A LI segédprogram az MS/DOS TYPE parancsának továbbfejlesztett változata. A segédprogram a karakteres file-ok tartalmának megvizsgálására szolgál. Előnyei a TYPE parancssal szemben:

- A file-specifikációban "wild" karakterek (*,?) is megadhatók, vagyis file-ok egy csoportja is kijelölhető. A file-ok között nem lehet lapozgatni, vagyis az egyszer

L, bal nyíl	képernyő eltolása 20 oszloppal balra
R, jobb nyíl	képernyő eltolása 20 oszloppal jobbra
1	az első oszlopra mozgás
F5	hátterszín változtatása
F6	betűszín változtatása
F7	státuszsor hátterszínének megváltoztatása
F8	státuszsor betűszínének megváltoztatása
alt-C	a program konfigurálásának mentése
7	legfelső bit figyelmen kívül hagyása
8	legfelső bit figyelembe vétele
K	előreütés lehetőségének ki-, ill. bekapcsolása
P	hardcopy lehetőség ki-, ill. bekapcsolása
W	hosszú sorok eltörésének ki-, ill. bekapcsolása
?, F1	kezelési információk megjelenítése

Megjegyzés

A segédprogram konfigurálásának mentése azt jelenti, hogy legközelebb a beállított paraméterekkel (szín, stb.) jelentkeznek be a program. Ez a funkció csak akkor működik, ha a programot abból a könyvtárból indítottuk, ahol a program található.

Példa

>li *.txt

A parancs a "txt" kiterjesztésű file-ok tartalmát írja ki a képernyőre. A képernyőn az első file első oldala jelenik meg. A file-ban előre-hátra tudunk mozogni, keresni. A következő file kérése az ESC billentyűvel történik. Ha nem akarunk több file-t megnézni, akkor az "x" billentyűvel visszatérhetünk az operációs rendszerbe.

3.26. MYDATE - MY DATE

Összefoglalás

>mydate

Leírás

A MYDATE segédprogram a dátum beállítását teszi egyszerűbbé, ha nincs beépített timer. Ha az MS/DOS operációs rendszer DATE parancsával állítjuk be a dátumot, akkor minden esetben a teljes dátumot kell megadni. Ezzel szemben a MYDATE segédprogram mindig megjegyzi a megadott dátumot és a következő híváskor ezt ajánlja fel beállítandó dátumként. Ez azt jelenti, hogy ha napjában többször indítunk rendszert, akkor csak egyszer kell megadnunk a dátumot, a többi esetben már egy RETURN billentyűvel beállítható a dátum.

Mivel a segédprogram az utoljára megadott dátumot ajánlja fel, ezért új dátum beállításánál elegendő csak a változás megadása.

Összefoglalva:

- napjában egyszer kell megadni a napot;
- havonta egyszer kell megadni a hónapot;
- évente egyszer kell megadni az évet.

Itt szeretnénk hangsúlyozni, hogy a pontos dátum és idő beállítása rendkívül fontos. A tapasztalat azt mutatja, hogy a felhasználók jelentős része erre nem fordít kellő figyelmet. A végzett munka nyomon követése, a mentések karbantartása, hiba esetén a legutolsó változat visszaállítása, a fejlettebb programfejlesztési eszközök használata mind-mind a dátum és idő pontos beállítását igénylik.

Megjegyzés

A program csak akkor tudja megjegyezni a megadott dátumot, ha abból a könyvtárból indítottuk, ahol maga a program található. Ha a program a TOP40 nevű, a gyökérkönyvtárból nyíló könyvtárban

van, akkor a helyes hívási parancssorozat:

```
>cd \top_40  
>mydate
```

A fenti két parancsot célszerű az AUTOEXEC.BAT file-ba beépíteni. Ezzel a dátum beállítása automatizálható, mert az AUTOEXEC.BAT file minden rendszerhíváskor végrehajtódik.

A

```
\top_40\mydate
```

parancs szintén beállítja a dátumot, de nem jegyezi meg azt, mert a programot nem abból a könyvtárból indítottuk, ahol a program található.

Lásd még

RESTIM, CMPDATE

Példa

1987. október 20-án a dátum beállítása a következő:

```
>cd \top_40  
>mydate  
Old date is 10-19-87 enter new date: -20<return>
```

A "-20<return>" beütése után a dátum október 20-ra állítódik és a következő híváskor ez lesz a felajánlott érték.

1987. december 1-én a dátum beállítása:

```
>cd \top_40  
>mydate  
Old date is 11-30-87 enter new date: 12-1<return>
```

Mivel új hónap kezdődött, a hónapot is meg kellett adni:
"12-1<return>"

3.27. MYMODE - My screen MODE

Összefoglalás

```
>mymode [-m<mode>] [-p<page>] [-c <slin> <elin>]
```

ahol:

- m<mode> képernyőmód állítása
- p<page> képernyőlap állítása
- c   kurzor típusának állítása,
- <slin>   a kurzor első vonala
- <elin>   a kurzor utolsó vonala

Leírás

Az MYMODE segédprogram segítségével az egyéni ízlésnek megfelelően állíthatjuk be a képernyőmódot, a kurzor típusát. A program összes lehetőségét csak grafikus adapterrel tudjuk kihasználni.

A képernyőmódot a "-m<mode>" paraméterrel állíthatjuk be, ahol "<mode>" a beállítandó mód kódját jelöli. A mód kódja 1 és 6 közötti szám. Az alaphelyzet módja a 3-mas.

A képernyőlapot a "-p<page>" paraméterrel állíthatjuk, ahol "<page>" annak a lapnak a száma, amelyre át akarunk váltani. A képernyőlapok 1-től 4-ig számozódnak. Az alaphelyzet képernyőlapja az egyes lap.

A "-c" paraméter a kurzor típusát állítja. Slin a kurzor kezdő vonalkáját, elin a kurzor záró vonalkáját jelenti. Az utóbbi már nem tartozik bele a kurzorba. A kurzor magasságát a kezdő és záró vonal számának különbsége adja meg. A kurzort felépítő vonalak számozása 0-tól 15-ig tart, felülről lefele haladva.

A segédprogram paraméter nélkül indítva kiírja az aktuális képernyőmódot és az ablak számát.

Lásd még

SCR_PAGES

Példa

A 3-as ablakra váltás és a kurzor típusának megváltoztatása a következő paranccsal lehetséges:

```
>mymode -p3 -c 0 1
```

A parancs hatására az aktuális ablak a 3-as lesz és a kurzor egyedül a legfelső vonalkából fog állni (a szokásos alul villogó vonalka helyett felül villogó vonalka lesz).

3.28. MYCHDIR - MY CHange DIRectory

Összefoglalás

```
>mychdir
```

Leírás

A MYCHDIR segédprogram az MS/DOS operációs rendszer CHDIR parancsának továbbfejlesztett változata. A feladata ugyanúgy átváltás az aktuális könyvtárról a megadott könyvtárra, az új könyvtár nevét azonban nem a parancssorban várja, hanem a standard inputról olvassa be. Ezáltal lehetőség van az input elirányítására, vagyis a MYCHDIR olyan könyvtárra is át tud váltani, amelynek nevét egy file tartalmazza.

A megadott könyvtárspecifikációt a program visszairja a standard outputra.

A MYCHDIR segédprogram elirányítható inputja különösen a parancsfile-oknál jelent nagy segítséget. Tegyük fel, hogy van egy parancsfile-unk, amelyet több könyvtárból is elindíthatunk.

Azt szeretnénk, hogy az aktuális könyvtár a parancsfile végrehajtása után az a könyvtár legyen, amelyikből a parancsfile-t elindítottuk. (A parancsfile a végrehajtás során változtathatta a könyvtárakat.)

Az MS/DOS CHDIR parancsával ez nem automatizálható, a MYCHDIR segédprogram segítségével viszont a következő módon oldható meg a probléma:

```
.  
. .  
chdir >c:\actdir  
. .  
mychdir <c:\actdir  
. .  
.
```

A CHDIR parancs paraméter nélkül a standard outputra írja az aktuális könyvtár nevét - ez elirányítható egy file-ba.

A MYCHDIR segédprogram a standard inputról olvassa be azt a könyvtárnevet, amelyikre át kell váltani, ez elirányítható arra a file-ra, amelyikben a CHDIR paranccsal megjegyeztük az induló könyvtár nevét. Az eredmény: bárhol is állunk a lemezen, a MYCHDIR segédprogram visszavált a kiinduló könyvtárra.

A CHDIR parancs inputja nem irányítható el, tehát hiába jegyeznénk meg egy file-ban a kiinduló könyvtárt, azt inputként nem tudnánk felhasználni.

3.29. NEWVERS - set NEW VERSION

Összefoglalás

>newvers <file>

ahol:

<file> file-név

Leírás

A programfejlesztés során nagyon fontos annak nyomon követése, hogy a program melyik változatánál járunk. A változat jelölésére több lehetőség kínálkozik, ezek közül az egyik leggyakrabban használt az utolsó módosítás dátumának megjegyzése. A program induláskor kiírja a változat jelét, vagyis azt, hogy mikor volt utoljára módosítva.

Ennek fejben tartása viszont meglehetősen nehéz, egy-egy hiba kijavítása után rendszerint elfelejtünk a változat dátumának kijavítására gondolni. Ez pedig csapatmunka esetén különösen fontos lenne, hiszen gyakran vita forrása az, hogy ketten nem ugyanazt a változatot futtatták. A NEWVERS segédprogram - ha beépítjük a fordító eljárásba - automatizálja a változat karbantartását, így tehát mindig követi a módosításokat.

A NEWVERS segédprogram feladata a dátumformájú változatjelölések karbantartása: a módosítás után, a fordítás előtt a NEWVERS segédprogrammal aktualizálhatjuk a változat dátumát.

A NEWVERS a gép beállított dátumával módosítja a file-t, tehát fontos a napi dátum helyes beállítása. (Ez természetesen lehetőséget ad a korábbi-későbbi dátumra módosításra is.)

A segédprogram a megadott file (forrásprogram) első tíz sorában megkeresi a dátumformának megfelelő karakterlánc első előfordulását és azt a napi dátumra javítja. A dátum formája kötelezően a "Dec/15/1987" forma.

A NEWVERS támogatja a parancsfile-ba történő beépítését: a végrehajtás eredményétől függően más-más visszatérési értéket (errorlevel) ad vissza. A visszatérési kód lehetséges értékei a következők:

- 0 A dátumot megtalálta az első tíz sorban, és azt átjavította a napi dátumra.
- 1 A dátumot megtalálta az első tíz sorban, de azt már karbantartottuk a napi dátummal.
- 2 A megadott file első tíz sorában nem talált a dátum formájának megfelelő karakterláncot.
- 3 Hiba történt a végrehajtás közben (pl. a megadott file nem létezik).

A segédprogram egyetlen kötelező paramétere a filenév. Drive-azonosítót és könyvtárnevet tartalmazhat, de "wild" karaktereket (*,?) nem.

Lásd még

CMPDATE, CREACMD, MYDATE, COPYNEW

Példa

```
>newvers program.c
```

A fenti parancs a "program.c" nevű forrásfile első tíz sorában keresi és javítja át a dátumot a napi dátumra.

3.30. NOTARCH - list NOT ARCHived files

Összefoglalás

```
>notarch [<path>]
```

ahol:

<path> kezdő könyvtár

Leírás

A TOP40 programcsomag többféle módot ajánl a könyvtárak tartalmának kezelésére, archiválására. A NOTARCH segédprogram az ún. archiv biten alapuló mentési rendszer része (NOTARCH, TOARCH, SAVE). A program a megadott könyvtártól kezdődően végigmegy a könyvtáron, illetve annak alkönyvtárain és kiírja a standard outputra azoknak a file-oknak a neveit, amelyek archiv bitje azt mutatja, hogy a legutóbbi archiválás óta megváltoztak.

Az archiv bitet a SAVE vagy a TOARCH segédprogram állítja vissza, tehát a NOTARCH azokat a file-okat listázza ki, amelyeket az említett két segédprogram egyikével sem archiváltunk.

A kezdő könyvtár megadása opcionális, alapértelmezése az aktuális könyvtár. A kezdő könyvtár természetesen driveazonosítót is tartalmazhat.

Lásd még

SAVE, TOARCH

Példa

```
>notarch c:work >prn
```

A fenti parancs a "c:" drive "work" nevű könyvtárából indulva végigmegy a megadott könyvtáron és annak alkönyvtárain. Kilistázza a képernyőre a - SAVE vagy TOARCH segédprogramokkal - nem archivált file-ok neveit. Ha a "work" könyvtár a "pr1", "pr2", "pr3" könyvtárakat tartalmazza, és ezek mindegyike a "dobj" és "teszt" nevű könyvtárakat, akkor a NOTARCH összesen tíz könyvtárat fog végigkeresni nem archivált file-ok után.

3.31. RESTIM - RESident TIME

Összefoglalás

```
>restim [-k] [ /<color>/<dater>,<datec>/<timer>,<timec> ]
```

ahol:

-k a program kikapcsolása
color a megjelenítés színe
dater a dátum sora
datec a dátum oszlopa
timer az idő sora
timec az idő oszlopa

Leírás

A RESTIM segédprogram egy memóriarezidens program, amely folyamatosan megjeleníti a képernyőn a számítógép belső órája szerinti dátumot és az időt. A kiírást egy másodpercenként frissíti. A megjelenítés színe (háttér- és betűszín), a megjelenítés helye a program aktivizálásakor adható meg. (A háttér- és betűszínek lehetséges kombinációi a COLORS segédprogrammal kérdezhetők le.) A program aktivizálása a következő paranccsal történik:

```
>restim /color/dater,datec/timer,timec
```

A "color" a megjelenítés színekombinációját (alap- és háttérszín) jelenti, ez kötelező paraméter. A szín a dátumra és az időre is vonatkozik.

A "dater,datec" annak a sornak és oszlopnak a sorszámát, ahol a dátumot akarjuk megjeleníteni. A sorok és oszlopok számozása 0-tól kezdődik. Ha a dátum megjelenítését le akarjuk tiltani, akkor pozíciójának megadását üresen kell hagyni, vagyis a szín után két '/' következik. A dátum formája: hhh/nn/éé, például Dec/01/87 (1987. december 01.).

Az "timer,timec" annak a sornak és oszlopnak a sorszáma, ahol az időt akarjuk megjeleníteni. Ha az idő megjelenítését le akarjuk tiltani, akkor pozíciójának megadását üresen kell hagyni. Ebben az esetben a dátum pozícióját követő '/' karakter megadása sem kötelező. Az idő formája: óó:pp:mpmp, például 21:12:35 (21 óra 12 perc 35 másodperc).

Egyszerre csak egy RESTIM lehet a memóriában, tehát ha - más paraméterekkel - újat akarunk indítani, akkor előtte az aktív RESTIM-et a "-k" opcióval ki kell kapcsolni. A "-k" opció hatására a megjelenítés megszakad és a program törlődik a memóriából.

Mivel a memóriarezidens programok állandóan foglalják a memóriát, ha nincs szükségünk a RESTIM-re, töröljük a memóriából a programot, hogy felszabadítsuk a memóriát.

Lásd még

COLORS, ALARM

Példa

```
>restim /19//0,72
```

A parancs kék alapon fehéren írja ki az időt a képernyő jobb felső sarkába (0. sor, 72. oszlop). A dátum nem jelenik meg, mert a dátum pozícióját megadó paramétereket nem adtuk meg.

```
>restim /180/10,20
```

A parancs hatására világoskék alapon villogó pirossal jelenik meg a dátum a 10. sor 20. oszlopán. Az idő nem jelenik meg, mert az idő pozícióját megadó paramétert nem adtuk meg.

```
>restim -k
```

A dátum és/vagy idő megjelenítésének leállítása, a program törlése a memóriából.

3.32. SAVE - SAVE not archived files

Összefoglalás

>save <path> <volabel>

ahol:

<path> célkönyvtár

<volabel> az "a:" meghajtóban levő floppy lemez címkéje

Leírás

A SAVE segédprogram feladata egy könyvtár tartalmának floppy lemezre archiválása. Az archiválás során mindig csak azokat a file-okat másolja a floppy lemezre, melyek megváltoztak a legutóbbi archiválás óta. A változtatást a file-ok ún. archiv bitje segítségével vizsgálja le.

A segédprogram végigmegy az aktuális könyvtár file-jain és a nem archivált file-okat az "a:" drive-ban levő floppy lemezre másolja. A "volabel" paraméter a floppy lemez címkéjét adja meg. A SAVE csak akkor másol a floppy lemezre, ha annak címkéje megegyezik a paraméterként megadott címkével. Ha a floppy lemez címkéje más, akkor a program üzenetet ír ki a képernyőre és várakozik egy billentyű leütésére. Ezzel lehetőség adódik a lemez kicserélésére vagy az archiválás megszakítására.

A "path" paraméter azt adja meg, hogy az aktuális könyvtárt a floppy lemez melyik könyvtárába kell archiválni. Az archiválás előtt a megadott könyvtárnak léteznie kell a floppy lemezen. A célkönyvtár megadása nem tartalmazhat drive-azonosítót.

Ha az archiválás közben a floppy lemez betelik, akkor a SAVE erről üzenetet ír ki a képernyőre és várakozik egy billentyű leütésére. Ilyenkor lehetőség van az archiválás megszakítására vagy a floppy lemez kicserélésre. Ha a floppy lemezt kicseréljük, akkor a program folytatja az archiválást azzal a file-lal kezdve, amelynek archiválása közben a lemez betelt.

Lásd még

TOARCH, NOTARCH, CHECKVOL

Példa

```
>save work mentes
Saving to diskette "MENTES" into directory: A:\work\
BABA.TXT is new version... copied
BUBU.TXT is new version... copy error!
Change diskette and press any key to continue or ^C to abort...
BUBU.TXT is new version... copied
BUBO.TXT is archived
```

A fenti parancs az aktuális könyvtár nem archivált file-jait az "a:" meghajtóban levő floppy lemez "work" nevű könyvtárába archiválta. A "baba.txt" nevű file nem volt archiválva, tehát lemásolta a floppy lemezre. A "bubu.txt" nevű file szintén nem volt archiválva. Az archiválás közben betelt a lemez. A lemez kicserélése után ezt a file-t is archiválta. A "bubo.txt" nevű file-t nem kellett másolni, hiszen az már archiválva volt.

A SAVE segédprogram újbóli elindítása nem másolja egyik file-t sem, hiszen az előző parancs után minden file archivált:

```
>save work mentes
Saving to diskette "MENTES" into directory: A:\work\
BABA.TXT is archived
BUBU.TXT is archived
BUBO.TXT is archived
```

3.33. SCOPY - Selective COPY

Összefoglalás

>scopy [<fspec>] [<dest>]

ahol:

<fspec> a forrásfile specifikációja
<dest> céldrive és -könyvtár

Leírás

Az SCOPY segédprogram az MS/DOS COPY parancsának továbbfejlesztett változata. A COPY parancshoz hasonlóan file-ok másolását végzi, de szelektíven. Minden egyes file előtt megkérdezi, hogy akarjuk-e másolni vagy sem. A kérdésre adható válaszok:

- y a kért file-t másolja,
- n a kért file-t nem másolja,
- g a kért file-t másolja, a többi file-t kérdés nélkül másolja. A szelektív mód bármely billentyű leütésével visszakapcsolható,
- q a kért file-t nem másolja és a program futása befejeződik.

Az "fspec" paraméter a másolandó file-ok specifikációja. Tartalmazhat drive-azonosítót, könyvtárnevet és a file-név "wild" karaktereket (*,?). A forrásfile specifikációjának megadása nem kötelező, alapértelmezése az aktuális könyvtárban a " *.* " file-specifikáció.

A "dest" paraméter a céldrive-ot és -könyvtárt adja meg. Nem tartalmazhat file-nevet, a file-ok ugyanolyan néven másolódnak át.

Az SCOPY nem csak a "látható" file-okat másolja, hanem az ún. elrejtett (hidden) file-okat is. A program a futás

befejeződésekor kiírja az átmásolt file-ok számát.

Lásd még

SDEL, FMOVE

Példa

```
>scopy *.txt a:  
Selected copy from C:WORK\*.txt to A:\
```

```
BABA .TXT Copy? No  
BUBU .TXT Copy? Yes  
BUBO .TXT Copy? Go
```

Scopy complete. 2 file(s) copied

A fenti parancs az aktuális könyvtárból másolja a ".txt" kiterjesztésű file-okat az "a:" meghajtóban levő floppy lemezre. A "baba.txt" file-t nem másolta, mert a feltett kérdésre az "n" billentyűvel válaszoltunk. A program a másik két file-t átmásolta. A harmadik kérdésre adott válasz a szelektív módot is kikapcsolta.

3.34. SCRPAGES - change SCReen PAGEs

Összefoglalás

```
>scrpages [-k]
```

ahol:

-k a program kikapcsolása

Leírás

Az MS/DOS operációs rendszer a képernyőn történő megjelenítésre négy memóriaterületet (a továbbiakban ablak) használ. Általában csak az első ablakot használjuk, bizonyos esetekben azonban szükség lehet a képernyőablakok váltogatására. (A grafikus képernyőmód mind a négy ablakot használja.)

Az SCR_PAGES segédprogram egy memóriarezidens programot tölt fel a memóriába. A rezidens program bizonyos billentyűkombinációk leütésére ablakot vált. A lehetséges billentyűkombinációk:

- ALT-1   váltás az első ablakra
- ALT-2   váltás a második ablakra
- ALT-3   váltás a harmadik ablakra
- ALT-4   váltás a negyedik ablakra

A segédprogram feltöltése a program paraméter nélküli indításával történik.

```
>scrpages
```

Egyszerre csak egy SCR_PAGES program lehet a memóriában, többszöri indítás esetén a program hibaüzenetet küld. Mivel a memóriarezidens program folyamatosan foglalja a memóriát, ha már nincs szükségünk a képernyőablakok váltogatására, töröljük az SCR_PAGES programot a memóriából.

A program kikapcsolása a "-k" opcióval lehetséges.

```
>srcpages -k
```

A parancs hatására a program a memóriából is kitörlődik.

Lásd még

ALARM, RESTIM, MYMODE

3.35. SDEL - Selective DElete

Összefoglalás

>sdel [<fspec>]

ahol:

<fspec> a törlendő file-ok specifikációja

Leírás

Az SDEL segédprogram az MS/DOS DEL parancsának továbbfejlesztett változata. A DEL parancshoz hasonlóan file-ok törlését végzi, de szelektíven. Minden egyes file előtt megkérdezi, hogy akarjuk-e törölni vagy sem. A kérdésre adható válaszok:

- y a kért file-t törli,
- n a kért file-t nem törli,
- g a kért file-t törli, a többi file-t kérdés nélkül törli. A szelektív mód bármely billentyű leütésével visszakapcsolható,
- q a kért file-t nem törli és a program futása befejeződik.

Az "fspec" paraméter a törlendő file-ok specifikációja. Tartalmazhat drive-azonosítót, könyvtárnevet és a file-név "wild" karaktereket (*,?). A paraméter megadása nem kötelező, alapértelmezése az aktuális könyvtárban a "*.*" file-specifikáció.

Az SDEL csak a "látható" file-okat törli, nem törli az ún. elrejtett (hidden) file-okat. Az ilyen file-okat csak az attribútumuk megváltoztatása után tudjuk törölni. A program a futás befejezésekor kiírja az eltörölt file-ok számát.

Lásd még

SCOPY, FMOVE

Példa

```
>sdel *.txt
Selected DELETE of C:WORK\*.txt

BABA .TXT delete? (y/n/g/q) Yes
BUBU .TXT delete? (y/n/g/q) Quit
```

Sdel complete. 1 file(s) deleted

A fenti parancs az aktuális könyvtárból törli a ".txt" kiterjesztésű file-okat. A "baba.txt" nevű file-t eltörölte ("y" válasz). A "bubu.txt" nevű file-t nem törölte, a "q" válaszra a program futása befejeződött.

3.36. SELPRINT - SELEct pages to PRINT

Összefoglalás

```
>selprint <input> [-f <file>] [<page>...] [<from>-<to>...]
[-p <ppage>] [-d <dpage>-<sec>]
```

ahol:

<input>	input file
<page>	nyomtatandó lapszámok
<from>-<to>	nyomtatandó lapszámok intervalluma
-p <ppage>	ppage lap kinyomtatása után prompt küldése
-d <dpage>-<sec>	dpage lap kinyomtatása után megadott ideig várakozás

Leírás

A SELPRINT segédprogram a file-ok teljes vagy részleges, nyomtatókímélő kinyomtatására használható. A segédprogram csak a megadott oldalszámú lapokat nyomtatja ki, a nyomtatás közben betartva az előírt várakozásokat. A várakozások alatt pihen a nyomtató, vagy lehetőség van papírcserére, stb.

A nyomtatást a CTRL-C billentyű leütésével megszakíthatjuk. A CTRL-C hatására a program megkérdezi, hogy leálljon-e a nyomtatással, az "y" billentyű hatására tovább folytatja a nyomtatást. Ez a lehetőség hiba esetén különösen hasznos (például begyűrdött vagy kifogyott a papír), mert nem kell előlről kezdeni a nyomtatást.

Az input file megadása kötelező, és nyomtatható formájúnak kell lennie. (A program számára az oldalakat a lapdobáskarakter, a 12-es karakter választja el egymástól.) Az input file-név tartalmazhat drive-azonosítót és könyvtárnevet, de "wild" karaktereket (*,?) nem.

A segédprogram az alapértelmezés szerint egyenesen a nyomtatóra küldi a file-t. A "-f <file>" opcióval lehetőség van output file megadására, vagyis a segédprogram outputja lemezre is eltehető. Az output file megadására az inputnál leírtak érvényesek.

A "page" és "from-to" opciók a kinyomtatandó lapokat adják meg. Mind a két paraméter ismételhető. Az opciók oldalszámokat jelentenek, tehát a "2 4 8-10 12" opció a 2., 4., 8., 9., 10. és 12. oldalakat fogja kinyomtatni. Az oldalszámok megadása nem kötelező, alapértelmezésben a program az összes oldalt kinyomtatja.

A "-p ppage" opció hatására a program minden <ppage> lap kinyomtatása után ad egy promptot: várakozik egy billentyű leütésére, majd tovább folytatja a nyomtatást. Alapértelmezés szerint a program a nyomtatás során nem ad promptot.

A "-d dpage-sec" opcióval várakozások iktathatók be a nyomtatásba: a program minden <dpage> lap kinyomtatása után <sec> másodpercet várakozik. Alapértelmezésben a program nem várakozik

a nyomtatás közben.

Lásd még

CNTPAGES, CNTWORDS, GETPOS

Példa

```
>selprint baba.doc -f a:baba.lst 10-99
```

A parancs a "baba.doc" nevű file-t nem a nyomtatóra küldi, hanem az "a:" lemezen levő "baba.lst" nevű file-ba. Nem az egész file-t másolja, hanem csak a 10..99 oldalakat.

3.37. SUBDIRS - print SUBDIRectories

Összefoglalás

```
>subdirs [<path>]
```

ahol:

<path> kezdő könyvtár

Leírás

A SUBDIRS segédprogram segít eligazodni a lemez könyvtárstuktúrájában. Fa szerűen kirajzolja a standard outputra a könyvtárstruktúrát, melyből könnyen megállapítható, hogy egy-egy mélyen beágyazott alkönyvtár melyik könyvtáron keresztül érhető el.

A standard output file-ba elirányítható, tehát nagy könyvtárrendszereket is kényelmesen meg tudunk nézni a SUBDIRS és LI segédprogramok segítségével.

A kezdő könyvtár (path paraméter) megadása nem kötelező. Alapértelmezése az aktuális dirve gyökérkönyvtára. A kezdő

könyvtár megadása tartalmazhat drive-azonosítót is.

Lásd még

CREADCMD, DIRCMDS, FS, FMOVE, UNIQ, LI

Példa

```
>subdirs c:work
+-----+
| work |
+---+---+
  +-PR1-----+-DOBJ
  |             +-TESZT
  |
  +-PR2-----+-TESZT
  |             +-DOBJ
  |
  +-PR3-----+-DOBJ
                +-TESZT
```

A fenti parancs a "c:" drive "work" nevű könyvtárából indulva rajzolja ki a könyvtárstruktúrát. A "work" nevű könyvtár három alkönyvtárat tartalmaz (pr1, pr2, pr3). Az alkönyvtárakból további könyvtárak ágaznak le, mindegyikből egy "dobj" és egy "teszt" nevű.

3.38. TOARCH - set files TO ARCHived

Összefoglalás

```
>toarch [<fspec>]
```

ahol:

<fspec> az archiválandó file-ok specifikációja

Leírás

A TOARCH segédprogram az archív biten alapuló mentési rendszer része (lásd még SAVE, NOTARCH): beállítja a megadott file-ok archív bitjét. Ezáltal ezek a file-ok a SAVE és NOTARCH segédprogramok számára archiválnak tűnnek. A TOARCH semmiféle másolást nem végez, tényleges funkciója csak az archiválás (mentés) szimulációja.

A TOARCH szelektíven működik, vagyis minden egyes file előtt megkérdezi, hogy akarjuk-e archiválni vagy sem. A feltett kérdésekre a lehetséges válaszok:

- y a kért file-t archiválja,
- n a kért file-t nem archiválja,
- g a kért file-t archiválja, a többi file-t kérdés nélkül archiválja. A szelektív mód bármely billentyű leütésével visszakapcsolható,
- q a kért file-t nem archiválja és program futása befejeződik.

A program a futás befejeződésekor kiírja az archivált file-ok számát.

A TOARCH segédprogramot leggyakrabban visszatöltés után használjuk. Mivel a másolás törli a file-ok archív bitjét, a visszatöltés után a NOTARCH az összes file-t nem archiváltként kilistázná, és a SAVE minden file-t kimentene a megadott lemezre.

Az "fspec" paraméter az archiválandó file-ok specifikációja. Megadása nem kötelező, alapértelmezése az aktuális könyvtárban a "*.*" file-specifikáció. A file-specifikáció tartalmazhat drive-azonosítót, könyvtárnevet, a file név pedig "wild" karaktereket (*,?).

Lásd még

NOTARCH, SAVE

Példa

```
>toarch *.txt
Archiving C:\WORK\*.txt

BABA .TXT archiving? (y/n/g/q) Yes
BUBU .TXT archiving? (y/n/g/q) No
BUBO .TXT archiving? (y/n/g/q) Go
```

Archiving complete. 2 file(s) archived

A fenti parancs az aktuális könyvtár "txt" kiterjesztésű file-jait archiválja (beállítja az archív bitjüket). A "bubu.txt" nevű file-t nem archiváltuk, mert a kérdésre az "n" billentyű leütésével válaszoltunk. A harmadik kérdésre adott válasz (g billentyű) kikapcsolta a szelektív módot.

3.39. UNIQ - UNIQue files

Összefoglalás

```
>uniq [<fspec>]
```

ahol:

<fspec> file-specifikáció

Leírás

A UNIQ segédprogram ellenőrzi, hogy a megadott file-név egyedi-e a lemezen egy adott könyvtártól kezdve. Sorbaveszi a file-specifikációban megadott file-okat, és a megadott könyvtártól kezdve végignézi az alkönyvtárakat. Kijelöl a képernyőre, hogy mely könyvtárakban talált a vizsgált névvel megegyező nevű file-t, a file ottani verziójának adataival együtt (létrehozás dátuma, méret). Így könnyebb annak eldöntése, hogy melyik a file aktuális változata. Mindegyik könyvtárra sorban megkérdezi, hogy akarjuk-e onnan törölni a file-t vagy sem. A

kérdésre adható válaszok:

- y a file-t törli a könyvtárból,
- n a file-t nem törli,
- s az aktuális file átugrása (nem kérdez rá a többi könyvtárra, hanem a következő file-t veszi),
- q nem törli a file-t és a program futása befejeződik.

A program a futás befejeződésekor kiírja a törölt file-ok számát.

A file-specifikáció megadása nem kötelező, alapértelmezésben az aktuális drive gyökérkönyvtártól, a "*.*" file-specifikációja alapján ellenőriz. (A könyvtár minden egyes file-ját levizsgálja, hogy az egyedi-e.)

A kezdő könyvtárt a program a file-specifikációból határozza meg. Ha tehát a file-specifikáció tartalmaz könyvtárnevet, akkor annak az alkönyvtárait nézi végig. Ha a file-specifikáció könyvtárnevet nem tartalmaz, akkor a kiindulási könyvtár az aktuális könyvtár.

Lásd még

SUBDIRS, FS, FMOVE

Példa

```
>uniq *.txt
```

```
Collecting files with same name from C:\WORK\*.txt
```

BABA.TXT	in directory	date	time	size
	1. C:\WORK	87/12/15	15:26	931
	2. C:\WORK\PR1	87/12/15	15:26	931
	3. C:\WORK\PR1\DOBJ	87/12/15	15:26	931
	4. C:\WORK\PR2	87/12/15	15:26	931
	5. C:\WORK\PR2\TESZT	87/12/15	15:26	931

```
from directory 1 delete? (y/n/s/q) No
from directory 2 delete? (y/n/s/q) Yes
from directory 3 delete? (y/n/s/q) Skip
```

BUBU.TXT	in directory	date	time	size
----------	--------------	------	------	------

1. C:\WORK	87/12/15 15:26	931
2. C:\WORK\PR1	87/12/15 15:26	931
3. C:\WORK\PR1\DOBJ	87/12/15 15:26	931

from directory 1 delete? (y/n/s/q) Quit

Uniq complete. 1 file(s) deleted

A fenti példában a "work" könyvtárból a "pr1" és a "pr2" nevű könyvtár ágazott le, amelyek mindegyike a "dobj" és "teszt" nevű könyvtárakat tartalmazza. A parancs a "work" könyvtártól kezdve kereste a ".txt" kiterjesztésű file-okat.

A parancssorban kilistázta az összes file-ra azokat a könyvtárakat, ahol azok előfordultak. A "baba.txt" nevű file összesen öt könyvtárban fordult elő, ezek közül a másodikból ki is töröltük. A harmadik kérdésre adott "s" válasszal átugrottuk a többi könyvtárt, és a következő file-lal (bubu.txt) folytattuk a feldolgozást.

A "bubu.txt" nevű file összesen három könyvtárban fordult elő, de egyikből sem töröltük ki, mivel rögtön az első kérdésre a "q" billentyűvel válaszoltunk.

3.40. WPRYSCR - Walters PRInT SCREen

Összefoglalás

>wpryscr [-k] [-] [*] [+]

ahol:

- k a program kikapcsolása
- a nyomtató állítása
- * a nyomtató állítása
- + a nyomtató állítása

Leírás

Grafikus programok fejlesztése, használata közben gyakran szükség lehet grafikus képernyő kinyomtatására (hardcopy). Az MS/DOS operációs rendszer GRAPHICS parancsa lehetőséget ad erre, de csak abban az esetben, ha a csatlakoztatott nyomtató IBM, vagy azzal kompatibilis. A WPRTSCR segédprogram lehetővé teszi, hogy a Magyarországon kedvelt és sok helyen használt VT21-200, illetve az ezzel kompatibilis nyomtatókra nyomtassunk grafikus képernyőt.

A segédprogram egy rezidens programot tölt fel a memóriába, amely a SHIFT-PRTRSCR billentyű hatására kinyomtatja a képernyőt. Mivel a rezidens program állandóan foglalja a memóriát, ha nincs szükségünk a WPRTSCR programra, akkor töröljük a memóriából.

A program aktivizálása a következő paranccsal történik:

```
>wprtscr *
```

vagy

```
>wprtscr -
```

vagy

```
>wprtscr +
```

A paraméterek az egy inch-en nyomtatandó karakterek számát határozzák meg:

- 10 karakter/inch

* 13 karakter/inch

+ 16 karakter/inch

Példák:

```
>wprtscr *
```

A parancs aktivizálja a programot és az egy inchesen nyomtatandó karakterek számát 13-ra állítja.

```
>wprtscr -k
```

A parancs után a program működése leáll, a program törlődik a memóriából. Grafikus képernyők csak a program újbóli aktivizálása után nyomtathatók.

4. Összefoglalás

- >alarm [-k] [<hh>:<mm> [<text>]]
Riasztás előre megadott időben
- >ascii [d] [h] [o]
ASCII kódtábla kiírása a kívánt számrendszerben
- >ask [<text>]
Parancsfile interaktív elágaztatása
- >checkvol <volabel>
Floppy lemez címkéjének ellenőrzése
- >cmpdate [-n] <source> [<object>]
A tárgykódú file-hoz képest megváltozott
forrásfile-ok kilistázása
- >cmpdir [-n] <source> [<dest>]
Két könyvtár oda-vissza irányú karbantartása a
file-ok új változataival
- >cntpages <file>
A file nyomtatási információinak lekérdezése
(leghosszabb oldal, leghosszabb sor, stb)
- >cntwords <infile> [-o <outfile>] [-i] [-l <charset>]
Szavak előfordulásának megszámlálása
- >colors
Lehetséges szinkombinációk megjelenítése
a szinkóddal együtt
- >copynew <file>
File-ok új változatának floppy lemezre mentése

- >creacmd [-o <cmdfile>] [-f <file>] [-e] [[<name>] ...]
Parancsfile generálása a megadott file-okra,
minta alapján
- >creadcmd [-o <cmdfile>] [<path>]
Parancsfile generálása könyvtárakra, minta alapján
- >cut [-e] [-s<Kbytes>] [-l<lines>] [-p<pages>] <infile> [<dest>]
File szétvágása adott méretű kisebb file-okra
- >detab <infile> [<outfile>]
Tabulátorkarakterek helyettesítése szóközkarakterekből
álló karakterlánccal
- >df [<fspec>] [-c<col>] [-n] [-d]
Könyvtár tartalmának teljes képernyős tartalomjegyzéke
- >diff [-b] <file1> <file2>
File-ok soronkénti összehasonlítása, javaslat
a két file egyformára tételére
- >dircmds [-p] [<path>]
Minta-parancssorozat végrehajtása az adott könyvtártól
kezdve az összes alkönyvtárra
- >entab <infile> [<outfile>]
Szóközkarakterekből álló karakterláncok cseréje
tabulátorkarakterekre
- >flines [-s] [-v] [-p] <filespec> [[/] [<filespec>...]]
Forrás file-ok halmazáról méretinformációk számolása
(sorok száma, összméret, stb)
A feldolgozás közben lemezcsereleési lehetőség
- >fmove [-d] [-p] <dest> [<source>]
File-ok mozgatása lemezen belül a könyvtárak között,
a file-ok tényleges fizikai mozgatása nélkül

>fs [<fspec>]

File-ok keresése az adott könyvtárban
és annak alkönyvtáraiban

>getpos <input> <bytespec> [<output>]

Megadott byte file-beli pozícióinak kilistázása

>getscan

Leütött billentyű teljes kódjának megjelenítése

>grep [-y] [-s] [-v] [-l] [-c] [-n] <kif> [<file>...]

Minta keresése szöveges file-okban, részleges reguláris
kifejezések megadásának lehetőségével

>li <fspec>

Szöveges file-ok tartalmának gyors lekérdezése,
előre-hátra lapozási lehetőség, minta keresése

>mydate

Beépített timer hiányában egyszerűsített
dátumbeállítási lehetőség

>mymode [-m<mode>] [-p<page>] [-c <slin> <elin>]

Képernyőmód, kurzor típus tetszőleges állítása

>mychdir

Aktuális könyvtár váltása file-ba letett
könyvtárnév alapján

>newvers <file>

Verziószámok automatikus karbantartása

>notarch [<path>]

Nem archivált file-ok kilistázása az adott könyvtárban
és annak alkönyvtáraiban

>restim [-k] [<color>/<dater>, <datec>/<timer>, <timec>]

Dátum és idő folyamatos megjelenítése a kívánt helyen
a kívánt szinkombinációval

- >save <path> <volabel>
Könyvtár tartalmának mentése adott címkéjű floppy lemezre

- >scopy [<fspec>] [<dest>]
Szelektív másolási lehetőség

- >scrpages [-k]
Képernyőlapok változtatása

- >sdel [<fspec>]
Szelektív file-törlési lehetőség

- >selprint <input> [-f <file>] [<page>...] [<from>-<to>...]
[-p <ppage>] [-d <dpage>-<sec>]
Szelektív, nyomtatókímélő nyomtatási lehetőség

- >subdirs [<path>]
Könyvtárstruktúra kirajzolása

- >toarch [<fspec>]
File-ok archiválásának szimulálása

- >uniq [<fspec>]
File-ok felesleges verzióinak szelektív törlése

- >wprtsr [-k] [-] [*] [+]
Hardcopy lehetőség grafikus képernyők esetén
nem IBM kompatibilis nyomtatóra

5. Funkció szerinti összefoglalás

5.1. Könyvtárak archiválása

- >checkvol <volabel>
Floppy lemez címkéjének ellenőrzése

- >cmpdir [-n] <source> [<dest>]
Két könyvtár oda-vissza irányú karbantartása a
file-ok új változataival

- >copynew <file>
File-ok új változatának floppy lemezre mentése

- >cut [-e] [-s<Kbytes>] [-l<lines>] [-p<pages>] <infile> [<dest>]
File szétvágása adott méretű kisebb file-okra

- >notarch [<path>]
Nem archivált file-ok kilistázása az adott könyvtárban
és annak alkönyvtáraiban

- >save <path> <volabel>
Könyvtár tartalmának mentése adott címkéjű
floppy lemezre

- >toarch [<fspec>]
File-ok archiválásának szimulálása

- >uniq [<fspec>]
File-ok felesleges verzióinak szelektív törlése

5.2. Programrendszerek fejlesztése

>cmpdate [-n] <source> [<object>]

A tárgy kódú file-hoz képest megváltozott
forrásfile-ok kilistázása

>cntpages <file>

A file nyomtatási információinak lekérdezése
(leghosszabb oldal, leghosszabb sor, stb)

>cntwords <infile> [-o <outfile>] [-i] [-l <charset>]

Szavak előfordulásának megszámlálása

>creacmd [-o <cmdfile>] [-f <file>] [-e] [[<name>] ...]

Parancsfile generálása a megadott file-okra,
minta alapján

>creadcmd [-o <cmdfile>] [<path>]

Parancsfile generálása könyvtárakra, minta alapján

>diff [-b] <file1> <file2>

File-ok soronkénti összehasonlítása, javaslat
a két file egyformára tételére.

>dircmds [-p] [<path>]

Minta-parancssorozat végrehajtása az adott könyvtártól
kezdve az összes alkönyvtárra

>flines [-s] [-v] [-p] <filespec> [[/] [<filespec>...]]

Forrás file-ok halmazáról méretinformációk számolása
(sorok száma, összméret, stb)

A feldolgozás közben lemezcserelési lehetőség

>fs [<fspec>]

File-ok keresése az adott könyvtárban
és annak alkönyvtáraiban

>grep [-y] [-s] [-v] [-l] [-c] [-n] <kif> [<file>...]
Minta keresése szöveges file-okban, részleges reguláris kifejezések megadásának lehetőségével

>mychdir
Aktuális könyvtár váltása file-ba letett könyvtárnév alapján

>newvers <file>
Verziószámok automatikus karbantartása

>subdirs [<path>]
Könyvtárstruktúra kirajzolása

5.3. Az MS/DOS parancsainak továbbfejlesztése

>ask [<text>]
Parancsfile interaktív elágaztatása

>df [<fspec>] [-c<col>] [-n] [-d]
Könyvtár tartalmának teljes képernyős tartalomjegyzéke

>fmove [-d] [-p] <dest> [<source>]
File-ok mozgatása lemezen belül a könyvtárak között, a file-ok tényleges fizikai mozgatása nélkül

>li <fspec>
Szöveges file-ok tartalmának gyors lekérdezése, előre-hátra lapozási lehetőség, minta keresése

>mydate
Beépített timer hiányában egyszerűsített dátumbeállítási lehetőség

>scopy [<fspec>] [<dest>]
Szelektív másolási lehetőség

- >sdel [<fspec>]
Szelektív file-törlési lehetőség
- >selprint <input> [-f <file>] [<page>...] [<from>-<to>...]
[-p <ppage>] [-d <dpage>-<sec>]
Szelektív, nyomtatókímélő nyomtatási lehetőség
- >wprtsr [-k] [-] [*] [+]
Hardcopy lehetőség grafikus képernyők esetén
nem IBM kompatibilis nyomtatóra

5.4. A felhasználót tehermentesítő utility-k

- >alarm [-k] [<hh>:<mm> [<text>]]
Riasztás előre megadott időben
- >ascii [d] [h] [o]
ASCII kódtábla kiírása a kívánt számrendszerben
- >colors
Lehetséges színekombinációk megjelenítése
a színkóddal együtt
- >detab <infile> [<outfile>]
Tabulátorkarakterek helyettesítése szóközkarakterekből
álló karakterlánccal
- >entab <infile> [<outfile>]
Szóközkarakterekből álló karakterláncok cseréje
tabulátorkarakterekre
- >getpos <input> <bytespec> [<output>]
Megadott byte file-beli pozícióinak kilistázása
- >getscan
Leütött billentyű teljes kódjának megjelenítése

- >mymode [-m<mode>] [-p<page>] [-c <slin> <elin>]
Képernyőmód, kurzor típus tetszőleges állítása
- >restim [-k] [/<color>/<dater>,<datec>/<timer>,<timec>]
Dátum és idő folyamatos megjelenítése a kívánt helyen
a kívánt szinkombinációval
- >scrpages [-k]
Képernyőlapok változtatása

AKADÉMIAI KIADÓ ÉS NYOMDA VÁLLALAT

Felelős kiadó: Hazai György főigazgató

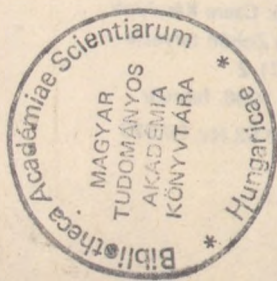
Felelős szerkesztő: Czere Károlyné

A borítót Szabadi Zoltán tervezte

ISBN 963 05 4871 2

A kézirat lezárva: 1988. február

OPTIMUM – MGKSZ Ny. 88.073

TOP 40

DOS parancskiegészítő könyvtárat.

A TOP 40 az MS-DOS operációs rendszert 40 kitűnő segédprogrammal egészíti ki.

Milyen szempontból?

- Bővíti az operációs rendszer parancskészletét.
- Gyorsítja a már meglévőket.
- Erősíti a hibavédelmet,
- és tekintettel van a nem IBM-kompatibilis perifériákra.

Ezek sosemvolt új ötletek?

- Mindegyik a napi gyakorlat és tapasztalat szülötte, más igényeket elégít ki, mint a már meglévő utility programcsomagok, vagy más operációs rendszer, például a UNIX hasznos parancsai.

Fő témakörei?

- 8 féle parancs, könyvtárak archiválására: a minimális másolás elve alapján, tehát a változások a legkülönbözőbb szempontból adhatók meg.
- 13 féle szolgáltatás a programfejlesztőknek: automatizálja a módosítások nyomkövetését, az új verziók létrehozását, a könyvtárrendszerben való mozgást, a dokumentálást.
- 9 féle meglévő MS-DOS parancs továbbfejlesztése.
- 10 féle, felhasznált mentesítő segédprogram.

Hardver igény: IBM PC/XT/AT ill. kompatibilis mikroszámítógép.

Garanciális szolgáltatások,

szoftverkövetés,

igény szerinti betanítás.

